Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 22 (7162). ● 1 февраль, 1980 йил ◆ ЖУМА ● Баҳоси 2 тийин.

Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз сут-товар фермаси чорвадорлари ўртасида қиш фаслида ҳам сигирлардан ёз давридагидек кўп сут соғиб олиш учун социалистик мусобақа авж олдириб юборилган. Суратда: бу мусобақа пешқадамлари Қ. Турғунбоева, Қ. Қаршибоева ва Д. Қосимовалар. Улар ҳозир кунига 10—12 килограммдан сут соғиб олмоқдалар.

Ҳ. Аввалов фотоси.

ЧОРВАДОР БУРЧИ

ЧЎПОН. Мард, фидокор, бойлик яратувчи довюрак инсон. Агар таъбир жоиз бўлса чўпонлик касбини геологларнинг иши билан қиёслаш ўринли булур эди. Геолог тоғу тошлар оша кон қидиради, изланади, ҳар қандай қийинчиликларни жасорат ва матонат билан енгади. Чўпон эса йил бўйи яйлов кезади, сурув ортидан юради, қўй-қўзи боқади. У кузу-қишнинг изғиринларига, ёзнинг гармселли жазирамасига ҳам бардош беради, писанд қилмайди. Табиатни жон-дили билан севадиган, ундан завқлана оладиган кишигина чўпон бўлиши мумкин. Унинг ўзи бундай дейди:

Чиноз районидаги Жамбул номли совхознинг бош чўпони Пўлат Мусиров ана шундай шарафли касб эгаларидандир. У 20 йилдан буён қўй боқади. Ҳар йили зиммага олган социалистик мажбуриятини шараф билан бажаради. Ўтган йили область партия комитети бир группа илғор чорвадорлар қатори унинг ҳам ташаббусини маъқуллаган эди. Донгдор чўпон ваъдасининг уддасидан чиқди. Ҳар юз бош совлиқдан 132 бош соғлом қўзи олди. Жун топшириш планини ҳам муваффақиятли уддалади. Пўлат Мусиров эришаётган ютуқларнинг сири нимада?

— Бизнинг чўл шароитимизда қўйлар ҳамма фаслда ҳам яйловда боқилади. Шунинг учун ҳам чўпон ўз қўл остидаги яйловларни беш қўлдек билиши керак. У йилнинг қайси фаслида, қайси яйловда ўт сероб бўлишини, қўйларни қайси яйловда боқиш фойдали ва бехавотир бўлишини яхши билиб олиши ва ана шунга мувофиқ иш тутиши керак. Мен шундай қилиб келмоқдаман.

Областимизда бундай чўпонлар оз дейсизми. Калинин районидаги қўйчиликка ихтисослаштирилган Охунбобоев номли совхоздан Мустафо Адамбеков, Оҳангарон районидаги «Оҳангарон» совхозидан Мўмин Холтўраев, шу райондаги Ворошилов номли совхоздан Сафармат, Матис Абдиқуловлар ҳам эл ҳурматига сазовор бўлиб келаётган чорвадорлардандир. Ана шу сингари аҳдига содиқ, сўзи билан иши бир чўпонларнинг фидокорона меҳнати туфайли областимизда чорвачиликнинг муҳим тармоғи бўлган қўйчилик йилдан-йилга ривожланмоқда.

Ҳозирги пайтда областимизда 136 минг бош қўй боқилаётир. Бу 1979 йилга нисбатан 6,4 процент кўп ҳисобланади. Ўтган йили ҳар юз бош совлиқдан 106 тадан қўзи олинди. Давлатга 2583 тонна қўй гўшти сотилди. Гўштга топширилган қўйларнинг ўртача оғирлиги 44 килограммни ташкил этди. КПСС Марказий Комитети июль (1978 йил) Пленуми қарорларини ҳаётга изчиллик билан тадбиқ этилаётганлигининг оқибати бу.

Калинин районидаги Охунбобоев номли, Чиноз районидаги Жамбул номли совхозларнинг қўйчивонлари йил сайин юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бу хўжаликларда давлатга маҳсулот топшириш планлари ва социалистик мажбуриятлар мунтазам равишда ортиғи билан адо этиб келинмоқда. Тайёрлов пунктларига фақат юқори семизликдаги қўй етказиб берилмоқда. Охунбобоев номли совхоз чорвадорлари ҳозирнинг ўзидаёқ давлатга гўшт сотиш бўйича биринчи квартал планини бажариб қўйдилар.

Ҳозир областимизда боқилаётган қўйларнинг зоти деярли сараланиб, яхшилаб олинди. Олимлар билан ҳамкорликда қўйларнинг сергўшт ва сифатли жун берадиган янги зотлари яратилди. Яйловларнинг самарадорлиги ортиб бораётир. 7 минг гектардан ортиқ изензорлар барпо этилди. Ўтган йили 16 минг тонна изенъ уруғи тайёрланиб, қимматбаҳо изензорларни кенгайтириш учун яна бир мустаҳкам замин яратилди.

Ҳозир тоғ, қир ва адир этаклари оппоқ қор билан қопланган. Чорвадорлар, чўпонлар ҳаётида янада масъулиятли дамлар бошланди. Қўй семизи қўйчидан, дейди халқимиз. Бунинг маъноси шуки, чўпон ҳамиша, ҳар қачон, айниқса, қиш кунларида ўз постида сергак туриши, тадбиркорлик ва ақл-идрок билан иш юритиши керак.

Қўзилатиш мавсумини намунали ўтказиш — зиммага олинган план ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришнинг асоси ҳисобланади. Мана, бир неча йилдирки, областимизда илғор усул — эрта қўзилатиш кенг жорий этилмоқда. Ўтган йили отарлардаги 40 процент совлиқ эрта қўзилатилган эди. Бу йил бу кўрсаткич 50 процентга етказилиши керак. Ҳозир бу соҳада ишлар қизиб кетди. Эрта қўзилатишга намунали тайёргарлик кўрган, керакли ем-хашак, иссиқ хоналарни шай қилиб қўйган чўпонлар яхши натижага эришмоқдалар.

Район партия, совет ташкилотлари қишловни, қўзилатиш мавсумини муваффақиятли ўтказилиши учун жойлардаги штаблар фаолиятини кучайтиришга алоҳида аҳамият беришлари керак. Чорва қишлови билан боғлиқ бўлган барча масалаларни оператив ҳал этишда хўжаликларга, чўпонларга, яйловда меҳнат қилаётган барча чорвадорларга амалий ёрдам беришлари зарур. Ем-хашак цехлари ишини уюшқоқлик билан ташкил этиш талаб этилади.

Айни кунларда агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар зиммасига ҳам алоҳида масъулият юклатилади. Улар фермаларда, отарларда тез-тез бўлишлари, чорвадорлар ўртасида қизиқарли лекция ва суҳбатлар уюштиришлари, ҳар бош молнинг тақдири учун одамларда масъулият ҳиссини кучайтиришлари зарур.

Яқинда матбуотда КПСС Марказий Комитетининг меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, кадрлар қўнимсизлигини камайтириш тўғрисидаги қарори эълон қилинди. Бу қарорнинг моҳиятини чорвадорлар ўртасида ҳам кенг тушунтириш ғоят муҳим вазифадир.

Ҳамма ерда интизомни мустаҳкамлаш, бепарволик, хотиржамликка, лоқайдликка асло йўл қўймаслик, ҳисоб-китоб ишларини пухта ташкил этиш лозим. Оталиқ ёрдамини кучайтириш керак. Фермаларда, отарларда тунги навбатчиликни, албатта, йўлга қўйиш зарур. Бу жиҳатдан Калинин районидаги Охунбобоев номли қўйчилик совхозида амалга оширилаётган ибратли ишлар ҳамма учун намуна бўла олади. Бу хўжаликда дағал хашакларнинг асосий қисми агрегатлар ёрдамида майдаланиб берилмоқда. Қўйхоналар, қўзихоналар, молхоналарда сақланаётган моллар фақат донадор озуқа билан боқилаяпти. Шунинг учун ҳам озуқанинг исроф бўлишига йўл қўйилмаяпти. Социалистик мусобақа ғолиблари ҳам маънавий, ҳам моддий рағбатлантириб борилаётир. Иссиқ овқат ташкил этилган. Маданий-маиший, савдо хизмати кўрсатиш намунали уюштирилган.

Қишнинг баҳор билан алмашинувига бир ой муддат қолган бўлсада, катта ташкилотчилик ишини сусайтирмаслик лозим. Ҳавога ишониб бўлмайди. Ёғингарчилик кучайиб совуқ кунлар муддати чўзилиб кетиши ҳеч гап эмас. Қишловни соз ўтказиш, табиатнинг синовига муваффақиятли бардош бериш учун ҳамма имкониятларни, резервларни ишга солиш, ғайрат-шижоат, жасорат кўрсатиб меҳнат қилиш керак.

Бугун илғор чорвадорларнинг область қурултойи очилади. Қурултой қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми қарорлари асосида амалга оширилган ишларга якун ясайдилар ва бундан буён гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш вазифаларини муҳокама қиладилар.

БУГУН ТОШКЕНТДА ОБЛАСТИМИЗ ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИ ОЧИЛАДИ

МАШЪАЛАЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ

ҲАР БИР СИГИРДАН ЭНГ КЎП СУТ СОҒИБ ОЛИШГА ЭРИШГАН ХЎЖАЛИКЛАР

«ЧИНОЗ» наслчилик совхоз-техникуми — 4902 килограмм.

Бўка районидаги «ОКТЯБРЬ 40 ЙИЛЛИГИ» колхози — 4795 килограмм.

Тошкент районидаги К. МАРКС номли колхоз — 4754 килограмм.

Тошкент районидаги «ЎЗБЕКИСТОН ССР 50 ЙИЛЛИГИ» колхози — 4730 килограмм.

5000—6000 КИЛОГРАММЧИ СУТ СОҒУВЧИЛАР

Турғуной СЕРИКБОЕВА — Калинин районидаги «Қорасув» совхозидан—6578 килограмм.

Жамила АСХЎЖАЕВА — Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозидан—6266 килограмм.

Ўлмас ЁҚУБОВА — Янгийўл районидаги Х. Турсунқулов номли колхоздан — 6050 килограмм.

Мунаввар ИСОҚОВА — Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозидан — 6049 килограмм.

Қутби ФАЙЗИЕВА — шу колхоздан —5882 килограмм.

Волида МУСАЕВА — шу колхоздан —5791 килограмм.

Гулюзим ЖИЯНБОЕВА — Калинин районидаги Куйбишев номли колхоздан —5630 килограмм.

Екатерина ПАК — Коммунистик районидаги «Правда» колхозидан — 5436 килограмм.

Шакар ПРИМОВА—Калинин районидаги Калинин номли колхоздан — 5139 килограмм.

Ҳакима ХАЛИЛОВА — Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан — 5040 килограмм.

ЮЗ БОШ СОВЛИҚДАН ЭНГ КЎП ҚЎЗИ ОЛИШГА ЭРИШГАН ЧЎПОНЛАР

Тонготар ПЕРТОЕВ — Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоздан— 153 бош.

Абдуманноб МЎМИНОВ — шу колхоздан — 152 бош.

Оқбой ЕСИМОВ — Бўстонлиқ районидаги «Ленинград» колхозидан — 150 бош.

Жўра САИДОВ — шу колхоздан — 143 бош.

Ботир ТОЙБЕКОВ — Чиноз районидаги Жамбул номли совхоздан — 134 бош.

Пўлат МУСИРОВ — шу совхоздан — 132 бош.

Обидбек ОҒАБОЕВ — шу совхоздан —132 бош.

Раҳмон ҲАМРОЕВ — Бўка районидаги «Бўка» совхозидан—125 бош.

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАР БИЛАН СУҲБАТ

РЕЗЕРВЛАР, ИМКОНИЯТЛАР

КОММУНИСТИК районн хўжаликлари кўп тармоқли. Сўнгги йилларда қишлоқ хўжалигининг муҳим тармоғи ҳисобланган чорвачиликка ҳам катта эътибор берилмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида бу соҳада катта ютуқлар қўлга киритилди. Давлатга кўплаб гўшт, сут, тухум маҳсулотлари тортиқ қилинди. Айниқса, ўтган 1979 йилда қўлга киритилган ютуқлар қувончли бўлди. Аммо бу ҳали чегара эмас. Бу ҳақда район мутахассислари, чорвадорлари шундай демоқдалар.

ЮТУҚЛАР МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Владимир КИМ — район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бош зоотехники

ЧОРВАДОРЛАРИМИЗ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми қарорида кўрсатилган йўл-йўриқларга қатъий амал қилган ҳолда иш олиб бормоқдалар. Қарордаги сигирлар туёғини кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, ўн биринчи беш йилликда ҳар бош сигирдан 3000—4000 килограммдан сут соғиб олиш, наслчилик ишларини яхшилаш тўғрисидаги кўрсатмалар иш программамизнинг асосини ташкил этмоқда.

Ҳозир районимиздаги 6 та колхоз ва 2 та совхозда асралаётган 11 минг 30 бош йирик шохли қорамоллар 27,5 минг бош қўй, 38 мингта парранда ва 3470 та соғин сигир қишловдан яхши олиб чиқилмоқда.

Ҳозир 25 минг 200 тонна дағал хашак, 12 минг тонна пичан, 31 минг тоннадан зиёд силос, 400 тонна озуқа ем мавжуд. Бундан рационал фойдаланилса ўрта ҳисобда 1,5 йилга етади. Шундай бўлса-да тажрибали, ишбилармон молбоқар ва чўпонлар ем-хашакдан омилкорлик билан фойдаланишяпти. Қишлов, айниқса, «Политотдел», «Правда», Свердлов номли, «Ленинский путь» колхозларида намунали ўтказилаётир. Аммо, шароит бир хил бўлгани ҳолда маҳсулот етиштиришда кескин оқсаётган хўжаликлар ҳам йўқ эмас. «Политотдел» колхозида ҳар бир сигирдан 4 минг килограммдан ошириб, Карл Маркс номли колхозда бундан анча кам сут соғиб олинаётир. Бунга асосий сабаб Карл Маркс номли колхозда наслдор сигирлар сони кам.

Районимизда бу борада бир қатор камчиликлар ҳам мавжуд. Ҳали моллар зотини яхшилашимиз, янги бўрдоқичилик базалари қуришимиз, чорвадорлар малакасини ошириб боришимиз, кадрларга катта эътибор беришимиз даркор. Бу нуқсонларни яқин вақт ичида батамом тугатиш билан бирга қўлга киритган ютуқларни янада мустаҳкамлаймиз. Районимиз территориясининг бир қисми Паркентга ўтказилганлиги туфайли бу йил 12 минг 400 тонна сут ва 1550 тонна гўшт етиштиришни планлаштирганмиз. Бунга, албатта эришамиз.

●

СУТ ҚИШДА ҲАМ КАМАЙМАЙДИ

Вячеслав КИМ — «Политотдел» колхозининг ферма мудири

СИФАТ ва самарадорлик беш йиллигининг якунловчи босқичига қадам қўйдик. Бу йил доҳиймиз В. И. Лениннинг туғилган куннинг 110 йиллиги тантанали нишонланади. Мазкур санани фермамиз коллективи ҳам муносиб совғалар билан кутиб олишга аҳд қилиб ишламоқда. Фермамизда 820 бош соғин сигир бор. Ўтган йили 3630 тонна серқаймоқ сут соғиб олинди. Буни мазкур йилда 4000 тоннага етказмоқчимиз.

Бунга қандай қилиб эришамиз? Сигир соғувчилар ўртасида социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Илғорларни вақти-вақти билан рағбатлантириб турамиз. Натижада бошқа сигир соғувчилар ҳам улар изидан бориб, сигирлардан кўп сут соғиб олишга эришишяпти.

Қувончлиси шундаки, қишда ҳам, говмушлардан сут соғиб олиш камаймаяпти. Бунинг учун биринчи галда сигирлар озуқасига эътибор кучайтириляпти. Бизда озуқани майдаловчи махсус қурилма бор. Цехдаги барча ускунага 4 киши қарайди. Қозонларга бир йўла 1,5 тонна лавлаги, 600—700 килограмм омихта ем ва 400—500 килограмм сомон солинади. Бу озуқа аралаштирилиб, бир соат давомида буғланади ва сигирларга тарқатилади. Натижада улардан соғиб олинаётган сут ёздаги миқдорда бўлмоқда.

Фермада дағал хашакни молларга беришдан олдин намлаш ва буғлаш усули ҳам кенг қўлланилмоқда. Бу ҳам сут миқдорининг ошишида муҳим роль ўйнаяпти.

Колхозимизда 48 сут соғувчи меҳнат қилмоқда. Шулардан бири Ибрагим Гатауллиндир. Унга 22 бош соғин сигир биркитилган. Ўтган йили у соғувчилар ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб деб топилди. Йил якунида унинг ҳар бир сигирдан 5300 килограммдан ошириб сут соғиб олганлиги маълум бўлди. Бу йил эса мазкур кўрсаткични 5500 килограммга етказишга аҳд қилди.

Ибрагимнинг изидан бораётганлар кўпчиликни ташкил этмоқда. Анна Квасова, Флора Гаязова, Надя Вафина, Елизавета Брагиналар шулар жумласидандир. Уларнинг ҳар бири ўзига биркитилган соғин сигирлардан ўтган йили 4950—5200 килограммдан сут соғиб олишди. Бу йил эса 5500 килограммга етказиш учун курашиб, ҳамкасблари ўртасида пешқадамлик қилишмоқда.

●

МЎЛ ВА СИФАТЛИ

Любовь КЛИМОВА — Свердлов номли колхознинг илғор сигир соғувчиси

ЎТГАН тўрт йилда ҳар бош соғин сигирдан ўртача 4200 килограммдан сут соғиб олиб, беш йиллик шахсий планимни тўрт йилда бажарган эдим. Бу йил ҳар бош сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини 5000 килограммга етказишни мўлжалламоқдаман. Шу кеча-кундузда ҳар бир сигирдан 12—14 килограммга етказиб сут соғиб олмоқдаман.

Мен бу касбни танлаганимга кўп йил бўлди. Сигирларни қўлда ва машинада соғишнинг илғор усулларини мукаммал эгалладим. Чорвачилик фермамизнинг механизациялаштирилганлиги туфайли кейинги йилларда сигир соғувчиларнинг меҳнати анча енгиллашди. Иш унуми ортди.

Сигирлардан кўп сут соғиб олишга қандай эришяпмиз?

Биринчидан, сигирлар зотини яхшилашга алоҳида эътибор бериб келаётирмиз. Ҳозир бизда қора-ола зотли моллар етиштириляпти. Бир неча йилдан буён четдан мол сотиб олинмайди. Подани колхознинг ўзидан олинган насл ҳисобига тўлдириб боряпмиз.

Иккинчидан, мўл, арзон ва сифатли маҳсулот етиштиришда ички резервларни қидириб топиш, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришда қўллаш ҳам катта аҳамиятга эга. Фермамизда ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини кўпайтириш ва молларнинг тирик вазнини оширишдан иборат асосий йўл белгиланди. Лабораторияда ҳар куни соғилган сутнинг сифат ва миқдорини назорат қилиш йўлга қўйилди. Шу мақсадда молбоқарлар ва сигир соғувчилар, фермадаги барча ходимларга соғилган сутнинг сифат ва миқдори ҳамда молнинг тирик вазни қанча ошганлигига қараб ҳақ тўлашнинг янги системаси жорий этилди.

Валентина Юдина, Мария Ким, Зоя Шевченко, Ольга Юдина ва Тамара Апанасевалар сигир соғувчилар ўртасида пешқадамлик қилишяпти. Улар ўзларига биркитилган ҳар бир сигирдан 4500—5300 килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилганлар.

Фермамиз ишчилари бундан буён ҳам янги-янги резерларни қидириб топиб, ишлаб чиқаришга тадбиқ этадилар. Шу йўл билан сигирлардан сут соғиб олишни олдинги йиллардагига нисбатан анча кўпайтирамиз.

ХАЛҚ ИШОНЧИ

24 ФЕВРАЛЬ— СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

Республикада сайловчиларнинг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар билан учрашувлари давом этмоқда.

Фарғона шаҳар туғруқхона бирлашмасининг бош врачи **Тамара Никитична Заречнева** ўз сайловчилари билан учрашди. **У 403-Фрунзе сайлов округидан** республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган.

470-Мухаман сайлов округи сайловчиларининг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод, Хоразм область Ҳазорасп районидаги Карл Маркс номли колхоз меҳнатчиси **Жумагул Матқурбонова** билан учрашуви бўлиб ўтди.

Республика Олий Совети депутатлигига номзод, Қашқадарё область Деҳқонобод районидаги «СССР 50 йиллиги» совхозининг бош чўпони **Амирали Эшбоев, 228-Деҳқонобод сайлов округи** меҳнат коллективларининг вакиллари билан учрашди.

(ЎзТАГ).

АГИТПУНКТЛАРДА КЕЧАЛАР

В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг 84-ётоқхонасида бўлиб ўтган савол-жавоб кечасида совет сайлов системасининг афзалликлари, КПССнинг ички ва ташқи сиёсати, халқаро аҳвол каби бир қанча мавзулар кўриб чиқилди. Тўртта агитация пунктидан бири шу ерда жойлашган бўлиб, унга университет оталиқ қилади. Илмий коммунизм кафедрасининг етакчи ўқитувчилари ёш сайловчи студентлар билан суҳбат ўтказдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Советига ва халқ депутатлари маҳаллий Советларига ўтказиладиган сайловга бағишланган кечалар, суҳбат ва лекциялар агитпунктлардагина эмас, шу билан бирга студентларнинг ҳамма ётоқхоналарида ҳам ўтказилмоқда. Буларни университетнинг қарийб 700 ўқитувчиси ва юқори курс студентлари олиб бормоқдалар.

(ЎзТАГ).

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТАРАДДУДИ

«ПОДЪЕМНИК» ЗАВОДИНИНГ ҲИССАСИ

Тошкентдаги «Подъемник» заводининг меҳнатчилари 19 апрель куни йиғадиган кўприк электрокранининг бешдан тўрт қисми иқтисод қилинган металл, тежаб қолинган энергия ҳисобига бепул тайёрланади. Заводда бўлиб ўтган митингда коллектив ана шунга қарор қилди. Митингда В. И. Лениннинг туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига Коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги москваликларнинг ташаббуси якдиллик билан маъқулланди.

Митингда сўзга чиққан йиғувчи-слесарь Ю. Коробов, фрезерчи М. Ажемилов, токарь В. Бочков ўз ўртоқларини коммунистик меҳнат байрамини бир ярим-икки смена топширигини бажариш билан нишонлашга чақирдилар. Корхона комсомол комитетининг секретари Т. Морзик, конструктор Е. Свириденко, бош инженер Е. Неверов мутахассислар ва завод ёшларининг кўприк кранини ишлаб чиқаришга қўшадиган ҳиссалари тўғрисида гапирдилар. Митинг қатнашчилари «Қизил шанбалик» кунида кўп миқдорда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш, беш йиллик фондига бир ярим минг сўм ўтказиш мажбуриятини олдилар.

ТЎҚИМАЧИЛИК ФАБРИКАЛАРИ УЧУН МАШИНАЛАР

«Таштекстильмаш» ишчиларидан юздан ортиқ киши шахсий беш йиллик планини бажариб бўлди. Коммунистик шанбалик кунида яна 400 дан кўп машинасоз шундай муваффақиятга эришганлиги тўғрисида рапорт беради. Ленинча вахтанинг илғорларидан слесарь М. Қулибоев, автоматчи И. Қоратоев, темирчи К. Қосимов ва бошқалар ўз ўртоқларига мурожаат этиб, Ильич туғилган куннинг 110 йиллигини юксак унумдорлик билан нишонлашга чақирдилар. «Қизил шанбалик» куни камида ўнта тўқимачилик машинасини ясаш мўлжалланмоқда. Шулардан учтаси йил бошидан бери тежалган металл, электр энергияси ҳисобига тайёрланади. Коллектив тўқимачилик машиналари учун 150 минг сўмлик ҳар хил деталларни ҳам ясаб беради.

Шонли анъанага кўра, ҳозир ҳордиқ чиқараётган завод ветеранлари ҳам 19 апрелда меҳнат вахтасида турадилар. Завод бошқармасининг юзлаб ходимлари территорияни ободонлаштириш билан шуғулланадилар, цехлар ёнидаги хиёбонга мевали ва манзарали дарахт кўчатларини ўтқазадилар, гулзор барпо этадилар.

(ЎзТАГ).

МАМЛАКАТ ЭКОНОМИКАСИ РИВОЖИНИНГ БУТУН БОРИШИ, ХАЛҚ ТУРМУШИ ДАРАЖАСИНИНГ МУТТАСИЛ УСИБ БОРИШИ ҲОЗИР ЧОРВАЧИЛИКНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШ ВАЗИФАСИНИ БИРИНЧИ ПЛАНГА ҚУЙМОҚДА...

ЧОРВАЧИЛИКДА ЯНГИ ЮКСАЛИШГА ЭРИШИШ БУТУН ПАРТИЯМИЗНИНГ, ҲАММА МИНИСТРЛИКЛАР ВА ИДОРАЛАРИМИЗНИНГ, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАР РАҲБАРЛАРИНИНГ, ҲАММА ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ БУ ТАРМОҚҚА ҒОЯТ ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР БЕРИШЛАРИНИ ТАЛАБ ҚИЛАДИ.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

БИРИНЧИ ГАЛДАГИ ВАЗИФАМИЗ

Р. ҚАМБАРОВ

Ўзбекистон КП Калинин район комитетининг биринчи секретари

Эл ишончини оқлаб, ўз бурчига садоқат билан ёндошган, ҳалол ва баракали меҳнат қилган кишининг юзи ёруғ, тили ҳам бурро бўлади. Уйининг тўри, мақтовнинг зўри ҳам шуларники. Бунинг акси бўлса-чи?

Шу ўринда бир воқеани эслаш ўринлидир. Ўтган йилнинг май ойлари эди. Биз маслаҳатлашиб, райкомнинг чорвачилик масаласига бағишланган бу галги кўчма бюросини «Қорасув» совхозида ўтказишга аҳд қилдик.

— Қандай бўларкин,— ўйланиб қолди совхоз директори бизнинг таклифимизни эшитгач.

Бунинг боиси бор эди. Хўжаликда сабзавотчилик намунали йўлга қўйилган, бироқ чорвачиликдаги ишлар эса ҳар жиҳатдан яхши, кўрсаткичлар салмоқли деб бўлмасди. Совхоз директори ана шунга шаъма қилаётган эди.

— Атайлаб сизнинг хўжалигингизни танладик,— дедим мен директорнинг мақсадини англаб. Яхшилаб тайёргарлик кўрасиз, биз ҳам қараб турмаймиз, бюро аъзолари, мутахассислар хўжалигингизда бўлишади, чорвадорлар билан бақамти суҳбатлашадилар. Ёрдам керак бўлса қўлимиздан келганини аямаймиз.

Сезиб, билиб, кузатиб юрдик. Ўша кундан бошлаб хўжалик раҳбарлари, мутахассислар чорвачиликка бўлган муносабатларини тубдан ўзгартириб юбордилар. Тўғри, 15—20 кун ичида фермадаги ҳамма ишни тартибга келтириш мумкин эмас. Лекин ҳар ҳолда раҳбарлар ҳам, чорвадорлар ҳам ҳаракатга тушиб қолишди. Баъзи чала ишларни ниҳоясига етказдилар. Энг муҳими сут соғувчилар, молбоқарлар дам оладиган хоналар намунали ҳолга келтирилди. Ҳисоб-китоб ишлари пухта қилиб қўйилганди. Ҳар бир чорвадор ўз зиммасига қандай мажбурият олганлигини яхши биларди. Улар хўжалик эришаётган ютуқлар ва кўрсаткичлардан хабардор эдилар.

— Раҳмат сизга,— дедим бюрони бошлашдан олдин совхоз директори билан фермани айланиб, бу ердаги аҳволдан хурсанд бўлгач,— чорвачиликка бўлган муносабатни бундан кейин ҳам бўшаштирманглар.

Бюро бошланди. Йиғилиш жараёнида чорвачиликдаги аҳвол таҳлил этилар экан, бу хўжаликда амалга оширилган айрим ибратли ишлар ҳам намуна қилиб кўрсатилди.

Кўчма бюронинг бевосита фермада ўтказилиши чиндан ҳам ишимизга катта фойда келтирмоқда. Сабзавотчиликда ажойиб ютуқларни қўлга киритиб, йил сайин юксак марраларга интилаётган районимиз деҳқонлари чорвачиликда ҳам чинакам машъал бўлиш учун курашмоқдалар. Чунки район партия комитети ўз йиғилишларида, пленумларда, айниқса, кўчма бюроларда аҳволни атрофлича ва пухта таҳлил этишга катта аҳамият бераётир.

Бюрони ўтказишга пухта тайёргарлик кўрилади, мутахассислар бевосита план ва мажбуриятларнинг ижрочилари — чорвадорлар, сут соғувчилар, молбоқарлар, мутахассислар билан суҳбат қиладилар, рақамларнинг мағзини чақадилар. Бюрони ўтказиш тартиби ҳам оддий. Махсус докладчи бўлмайди. Бюро аъзоларидан бир киши районда қилинаётган ишлар ҳақида қисқача ахборот беради. Илғорлар ким-у, қолоқлар ким, бирма-бир санаб ўтилади. Илгариги бюрода берилган ваъдалар қандай бажарилганлиги сўралади.

Натижа эса, албатта, қувончли бўлмоқда. Умумий юксалишимизга олиб келмоқда. Қолоқлар сони кескин камайди, фермаларнинг маҳсулдорлиги ортиб бормоқда. Чорвачиликда ишловчи бойлик яратувчи азаматлар кучларини, билим, тажрибаларини эл ишига астойдил сарфламоқдалар. Коммунистлар бу соҳада намуна бўлмоқдалар. Шунинг учун ҳам кейинги йилларда чорвачилик кескин юксалди. Чорва моллари бош сони, паррандалар кўпайди. Ўтган йили 1978 йилдагига қараганда анча кўп миқдорда гўшт, сут етиштирилди ва давлатга сотилди. Ҳар бир сигирдан мўлжалдагидан анча кўп, ўртача 3765 килограммдан сут соғиб олинди. Давлатга гўштга топширилган қорамолларнинг ўртача оғирлиги 502 килограммни ташкил этди. Ҳар бир товуқдан 200 тадан тухум, ҳар юз бош сигирдан 91 тадан бузоқ олинди.

Айниқса «Хасково», Назарбек, «Қорасув», «Партия XXI съезди» совхозларининг чорвадорлари яхши натижаларга эришдилар. Ўтган йили «Қорасув» совхози чорвадорлар ўртасида ўтказилган мусобақада кўп марта ғолиб чиқиб, область, район партия комитетининг кўчма Қизил байроқларини қўлга киритди. Совхоз чорвадорлари ҳар бош соғин сигирдан 1978 йилдагига нисбатан 383 литрдан кўп, яъни 4050 килограммдан сут соғиб олдилар. Гўштга топширилган қорамолнинг оғирлиги 568 килограммга етди. «Хасково» совхозида кейинги икки йил ичида соғин сигирлардан соғиб олинадиган сут 1000 литрданга кўпайди.

Партия XX съезди, Калинин номли колхозлар, партия ташкилотлари ҳам чорвачиликка раҳбарликни тубдан яхшилаб бу соҳада яхши натижаларга эришишни таъмин этмоқдалар. Улар эришаётган ютуқларнинг ҳеч қандай сири йўқ. Гап шундаки, мазкур хўжаликларда фермаларга малакали мутахассислар етакчилик қилаётирлар. Ферма ходимлари ўртасида ўзаро социалистик мусобақанинг яхши самара берадиган усулларидан фойдаланилмоқда.

КПСС Марказий Комитети июль (1978 йил) Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ этиш учун астойдил курашаётган, чорвачилик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусабақасига қўшилган районимиз чорвадорлари ўз устларига бу йил ўтган йилдагидан анча оширилган мажбурият олган ҳолда меҳнат қилмоқдалар.

Олинган юксак социалистик мажбуриятларининг муваффақиятли бажарилиши қишловнинг соз ўтказилишига боғлиқдир. Чорвадорларимиз бу соҳадаги масъулиятни ҳам тўла ҳис қилган ҳолда иш олиб бормоқдалар. Улар қиш даврида ҳам маҳсулот етиштиришни камайтирмаслик ташаббуси билан чиқдилар. Бу ташаббус кенг қанот ёймоқда. Барча колхоз ва совхозларда қишлов намунали ўтаётир. Фермаларда 18 та озуқа тайёрлайдиган цех, 28 та хашак майдалайдиган машиналар ишлаб турибди. Узоқ Келес яйловларидаги қўйчивонларимиз — Охунбобоев номли совхозининг марди майдонлари ҳам астойдил тер тўкмоқдалар. Улар эрта қўзилатишни муваффақиятли бошладилар. Ҳар юз бош совлиқдан кам деганда 110 бошдан қўзи олиш учун курашмоқдалар.

Гўшт, сут етиштиришни кўпайтиришда шахсий ва ёрдамчи хўжаликларнинг ҳам роли катта бўлаётир. Колхозчилар, совхоз ишчилари ва хизматчиларга ўтган йилдагидан 1,3 баравар кўп, яъни 1 миллион дона жўжа, 500 бош чўчқа боласи, 100 бош қорамол, 1100 бош қўй, 3750 тонна дағал-хашак ва 565 тонна концентрат озуқа сотилди. Шунингдек, 22 та саноат корхоналарида ёрдамчи хўжаликлар ташкил этилиб, гўшт етиштириш йўлга қўйилди. Район матлубот жамиятининг иккита бўрдоқичилик пункти ва паррандачилик фермасида 2 минг бош мол, 300 минг бош парранда боқилади ва 1,3 минг тоннадан кўп гўшт етиштирилади.

Белгилаган ва бажаришга аҳд қилган тадбирларимиз реал. Бу мақсадга эришиш учун оммавий-сиёсий, ташкилий ишларни янада кучайтиришимиз керак. «Иш услуби ва методларини партиянинг принципиал кўрсатмалари руҳида такомиллаштириш — барча партия ва хўжалик раҳбарларининг бурчидир». КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг бу кўрсатмалари фаолиятимизнинг бош мезонидир.

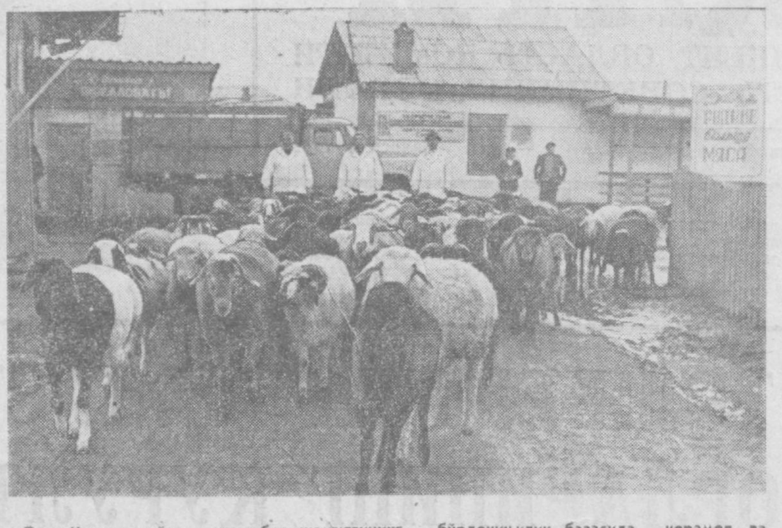

Ўрта Чирчиқ район матлубот жамиятининг бўрдоқичилик базасида қорамол ва қўйлар семиртирилаяпти. Матлуботчилар ҳар йили ўз хўжаликларидан эл дастурхонига кўплаб гўшт тортиқ қилишмоқда. Суратда: базага семиртириш учун хўжаликлардан қўйлар келтирилди.

Н. Муҳамаджонов фотоси.

«ОҚ ЧАШМА» ИЖОДКОРЛАРИ

Эрта тонгдан ўз иш жойларига шошилаётган қишлоқ аҳлининг мақсади бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан яхшироқ ва унумлироқ ишлашдир. Улар орасида бир группа сут соғувчи аёллар ҳам бор. Кўп ўтмай фермага етиб келдилар.

— Ўхў, Марияхон, бугун ҳам ҳаммадан биринчи-ку,— деди қизлардан кимдир ичкарида бидонга сут бўшатаётган соғувчига қараб.

— Ана, бу ёқда Ўрингул ҳам иш бошлабди, — деди улардан кексароғи.

Аёллар шериклари билан бош ирғаб сўрашишгач, ишга киришишди.

Оржоникидзе районидаги «Октябрь» колхозининг сут-товар фермасида ҳар кунги иш ана шундай эрта бошланиб, сермазмун ўтади. Ферманинг азамат чорвадорлари молларни рацион асосида тўйдириб озиқлантиришлари, улар зотини яхшилашга алоҳида эътибор берганликлари сабабли ўтган йили яхши натижаларга эришган эдилар. Ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда, 3370 килограммдан сут соғиб олинганди. Оқ чашма ижодкорлари бу йил ҳам илғорликни қўлдан бермаслик учун курашмоқдалар. Ўзаро мусобақада Мария Ахмедова, Ўрингул Масабоева сингари сут соғувчилар пешқадамлик қилмоқдалар. Уларнинг ҳар бирига 20—22 бошдан сигир бириктилган. Сигирлардан кунига ўртача 10—12 килограммдан сут соғиб олинмоқда. Фермада давлатга гўшт топшириш ярим йиллик плани ҳам муддатидан илгари ошириб бажарилди. Шу кунгача давлатга йиллик пландаги 75 тонна гўштнинг 44,5 тоннаси сотилди.

Мўл-кўл ем-хашак тайёрланиб, молхоналар сифатли ремонт қилинганлиги, моллар зооветеринария қоидаларига қатъий риоя қилинган ҳолда боқилаётгани туфайли чорва қишлови намунали ўтмоқда. Районда ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутнинг миқдори, гўштга топшириладиган қорамолнинг тирик вазни йилдан-йилга ортиб бормоқда. Масалан, 1979 йилда ҳар бир сигирдан 3225 килограммдан сут соғиб олинди. Гўштга топшириладиган қорамолларнинг тирик вазни эса 458 килограммга етказилди.

Ҳозирги кунда азамат чорвадорлар беш йилликнинг сўнгги йилида зиммаларига олган план ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари ортиғи билан бажариш учун астойдил курашмоқдалар. Бу йил қорамоллар сони 11 минг 666 бошга, шу жумладан сигирлар сони 4600 бошга, тухум қиладиган товуқлар сони 900 минг бошга етади. 4750 тонна гўшт, 14 минг 300 тонна сут тайёрланади.

Қ. КАРИМОВ.

ЧОРВАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ —

ПАРРАНДАЧИЛИК — САНОАТ НЕГИЗИДА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленумида қилган докладида ҳамма турдаги гўшт, айниқса парранда гўшти ҳажмини икки баравар кўпайтириш чорвадорларнинг биринчи галдаги вазифалари эканлигини алоҳида таъкидлаб, бунинг учун ҳамма имконият ва резервлардан тўла фойдаланиш зарурлигини уқдирган эди. Партия Марказий Комитетининг шу пленуми чорвачиликни ривожлантиришда кескин бурилиш ясади. Аҳолини чорва маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини қондиришда пленум қарорларининг роли бекиёсдир.

Тўққизинчи беш йилликда фабрикамизнинг ишлаб чиқариш қуввати анча паст эди. Айниқса, маҳсулдорлик талаб даражасида бўлмагани учун 1975 йилда ҳар бир товуқдан 165,5 донадан тухум олган эдик. Бу кўрсаткич бизни сира-сира қониқтирмасди.

1975 йилнинг охирларида бўлиб ўтган партия ташкилотининг очиқ йиғилиши қарори ҳамон эсимда. Унда ўнинчи беш йилликда қолоқликка батамом чек қўйиш, фойдаланилмаётган резервларни дадиллик билан ишга солиш, ишлаб чиқаришда илғорлар тажрибасидан, фан ютуқларидан омилкорлик билан фойдаланиш каби долзарб масалалар ўртага ташланиб, бу ҳақда фабриканинг бош мутахассислари, коммунистлар ўз фикр ва мулоҳазаларини билдиришган эди.

Товуқлар маҳсулдорлигини ошириш, тухум ва гўшт ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш мақсадида энг аввало ўзимизда маҳсулдор она товуқлар етиштиришга аҳд қилдик. Чунки, фабрикада она товуқлар етиштириш иши қониқарли эмас эди. Маҳсулдор товуқлар етиштириш учун инкубацияга қўйиладиган тухумлар бошқа республикалардан келтириларди. Натижада сарф-ҳаражатлар кўпайиб, маҳсулот таннархи қимматлашиб кетарди. Бунга чек қўйиш мақсадида ўзимизда оналик уруғини яратишга киришдик. Украина республикасининг Белгород областидан инкубацияга қўйиш учун яхши наслли тухумлар келтирдик. Оналик тарафи учун «С» линиясидан, оталик тарафи учун «ВА» линиясидан тухум олиб, инкубацияга қўйдик.

Комплекслашган бу гуруҳнинг «С» линиясидан товуқ, «ВА» линиясидан хўроз олиниб ,улар чатиштирилди. Шу йўл билан «ВАС» гибридли янги инкубацион тухум олинди. Ҳозиргача шу усул билан ўзимизда маҳсулдор наслли товуқлар етиштириб келаётирмиз. Кўрган бу тадбиримиз товуқлар маҳсулдорлигини оширишимизда муҳим роль ўйнаётир.

Авваллари озуқа маҳсулотларида айрим витаминлар етишмаслигини билсакда унинг ўрнини тўлдириш имконига эга эмасдик. Эндиликда ҳар томонлама тўла жиҳозланган озуқа цехимизга эгамиз. Келтирилаётган озуқа маҳсулотлари шу ерда қайта ишланиб зарур элементлар билан бойитилади. Цехимизда чўчқачилик учун мўлжалланган озуқа тайёрловчи «Маяк—6» комплекси ишлаб турипти. Мутахассис ва рационализаторларимиз бу қурилмага бир қатор ўзгаришлар киритишиб, парранда озуқасига турли витаминлар — балиқ ёғи, ўт уни, бўр, фосфат, ва бошқа турли тузли қоришмалар қўшиш имконини яратдилар.

Фабрикамизда социалистик мусобақани тўғри йўлга қўйганмиз. Мусобақадош цехлар ва товуқбоқарлар конкрет мусобақа шартларига эга. Ҳар кунги иш натижалари фабриканичг кўзга кўринган жойидаги кўргазма тахтада акс эттирилиб борилади. Бугунги кунда қониқарсиз ишлаган цех коллективи ёки товуқбоқар эртага ўз ишини яхшилаш учун ҳаракат қилади, бунинг уддасидан чиқади ҳам.

Масалан, Ғайрат Алматов бошчилик қилаётган цех коллективи кўп марта мусобақа ғолиби бўлди. Бунда ҳеч қандай сир йўқ. Цехда паррандабоқарлар иш кунининг ҳар бир минутидан жуда оқилона фойдаланиш қатори, паррандаларга берилаётган озуқанинг улар томонидан қандай истеъмол қилинишини кузатишади, сув йўлларининг бекаму-кўст ишлашини ҳар дақиқа текшириб боришади.

Цех бошлиқларидан Константин Васильев, Нуриддин Рашидов, Фарид Хусаиновлар тажриба алмашиш мақсадида Ғайрат

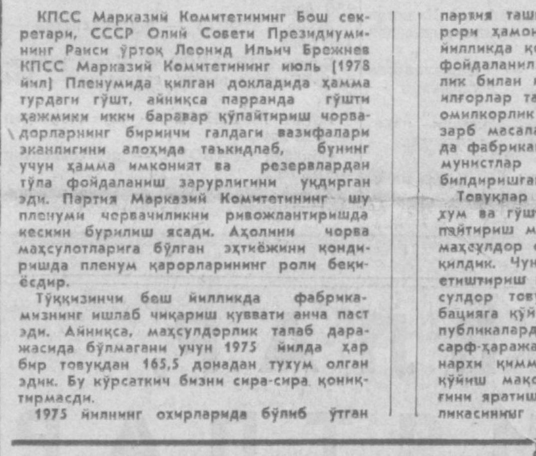

Ўтган йили «Ленин йўли» колхози чорвадорлари сигирлар маҳсулдорлигини оширишда Ўрта Чирчиқ районида энг юқори натижага эришдилар. Улар ҳар бир сигирдан 4113 килограммдан сут соғиб олдилар. Хўжалик сут-товар фермаси коллективи бу йил сут чашмасини янада тошириш учун курашмоқда. Фермада чорва қишлови уюшқоқлик билан ўтказилаётганлиги натижасида соғиб олинаётган сут миқдори кўпайиб бораяпти. Суратларда: ферма механизатори Э. Расулов; молбоқарлар С. Тошматов ва А. Юсуповлар хашак тарқатишяпти.

Е. Ботиров фотолари.

ВАЪДАНИ БАЖАРАМАН

Ўтган йили колхозимиз сут-товар фермаси коллективи сигирлар маҳсулдорлигини оширишда дуруст натижаларга эришдилар. Хўжалигимизда ҳар сигирдан 4096 килограммдан сут соғиб олинди. Мен ҳам говмушларимни тўйимли озуқалар билан боқиш, меҳр билан парваришлаш натижасида уларнинг ҳар биридан 4200 килограммдан сут соғиб олишга муваффақ бўлдим.

Ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида биз, чорвадорлар олдида улкан ва масъулиятли вазифалар турибди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов куни кеча Пахтаобод сайлов округи сайловчилари билан бўлган учрашувда сўзлаган нутқида «Чорвачиликни жадал юксалтириш бизнинг олдимизда турган биринчи галдаги вазифадир», деб алоҳида таъкидлади. Колхозимиз чорвадорлари ҳам бу йил чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан юксак мажбуриятлар қабул қилдилар. Мен 20 бош сигирдан 4500 килограммдан сут соғиб олиш учун курашаман.

М. ЮЗБОЕВА,
Бекобод районидаги Ленин номли колхоз сут соғувчиси.

ФЕРМА ЮЛДУЗЛАРИ

МУНАВВАРНИНГ

Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг сут-товар фермаси коллективи партия ва ҳукуматимизнинг жамоат чорвачилигини ҳар томонлама интенсив ривожлантириш юзасидан белгилаб бераётган кўрсатмаларига тўла амал қилиб, фермада бажариладиган барча ишларни механизациялаш, мол туёғини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини оширишда катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Шу билан бир қаторда наслчиликка ихтисослаштирилган фермада моллар зотини яхшилаш бўйича ҳам ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

Қуйида шу хўжаликнинг машҳур сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати Мунаввар Исҳоқова хўжалик чорвадорларининг бой тажрибалари ҳақида ҳикоя қилади.

МОЛЛАР ЗОТИНИ САРАЛАБ ОЛГАЧ

Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатдики, фермадаги соғин сигирларнинг зотини яхшиламай туриб, улардан кўп сут соғиб олиш қийин. Фермага ишга келганимга 22 йил бўлди. Ўша пайтдаги аҳвол билан ҳозирги кундаги шароитларни солиштириб жуда катта тафовутни кўраман. У пайтларда сигирлар зоти ҳар хил эди. Маҳаллий жайдари сигирлар ҳам, қора-ола зотли сигирлар ҳам жуда кам сут берарди. Ҳар бир соғувчи ҳарчанд уринмасин жайдари молнинг сутини наслдор сигир берадиган сут миқдорига етказа олмасди.

Фермамизда сигирлардан соғиб олинадиган сут миқдорини кўпайтириш учун амалга оширилган дастлабки яхши тадбирлардан бири — молларнинг наслига эътиборнинг кучайтирилганлиги бўлди. Фақат қора-ола зотли сигирлар туёғини кўпайтиришга киришилди. Сигирлар яхши боқилса, бир кунда 15—20 килограммгача сут беради. Худди шу сигирга едирилган озуқани маҳаллий жайдари сигирга берилса, барибир, сути ошмайди.

Ҳамма соҳада бўлганидек, чорвачиликда ҳам илғор тажрибалар, фан ютуқларидан кенг қўлланамиз. Молларнинг наслини яхшилашда ҳам илғор тажрибалардан кенг фойдаландик. Қора-ола зотли сигирлар туёғини кўпайтиришга жиддий киришдик. Биринчи даврдаги қийинчиликдан чўчимадик. Негаки, узоғи билан уч-тўрт йил мобайнида сигирларни саралаб олиш мумкин эди. Бу вақт ичида камроқ сут топширилса ҳам қора-ола зотли бузоқлар сутга киргач, соғиб олинадиган сут миқдори кескин кўпайиши аниқ эди. Шундай қилиб соғин сигирларимизни тўла қора-ола зотли қилиб олдик. Ҳозир фермамиздаги 520 бош соғин сигирнинг ҳаммаси сермаҳсул қора-ола зотлидир.

Шуниси қувончлики, сигирларнинг наслига катта аҳамият берганимиз натижасида фермамиз наслчиликка ихтисослашди. Ҳозир ўз хўжалигимиз эмас, бошқа колхоз ва совхозларга ҳам наслли бувача ва ғунажинлар етказиб бермоқдамиз. 520 сигирнинг ҳар 100 бошидан пландаги 92 ўрнига 95 тадан бузоқ олинмоқда. Шу йўл билан зотдор моллар туёғини йил сайин кўпайтирмоқдамиз. 1979 йилнинг бошида 410 соғин сигиримиз бўлса, ҳозир улар 550 тага етди.

Ҳар бир ишнинг ривож топишида мутахассис кадрларнинг ҳиссаси катта, албатта. Колхозимизда тажрибали чорвадор ва сабзавоткорлар билан бир қаторда мутахассислар ҳам анчагина. Чорвачилик бўйича махсус билимга эга зоотехник-селекционер Петр Эм, бош зоотехник Абдунаби Тўлаганов, осеменатор Зовур Усаинов, ветеринария врачи Муслим Рихсибоевлар моллардан бузоқ олиш, уларнинг зотдорлигини аниқлаш, нормал ўсиб, серсут ғунажин бўлиб етилишини таъминлаш мақсадида доимий назорат ўрнатиб махсус график асосида иш юритишади. Бордию бирор сигир қисир қолса, сабабини аниқлашади. Шунингдек, бирор сигирнинг сути камайиб қолса, дарҳол унинг олди олинади. Бундай пайтда мутахассисларнинг билимлари қўл келади.

Республика чорвачилик илмий-текшириш институти билан мустаҳкам алоқа боғлаганмиз. Институтнинг илмий ходими, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати Эдуард Корчевский бизга доимий консультант қилиб бириктилган. У билан ҳамкорликда иш олиб борилади.

МАШИНАЛАР ОҒИРИМИЗНИ ЕНГИЛ ҚИЛДИ

Фермамизда сут соғишдан тортиб сигирлар тагини тозалашгача қилинадиган ишларнинг деярли ҳаммаси механизациялашган. Фермамизни ишлаб чиқариш корхонасига таққослагим келади. Асосий ишларни механизациялашган линия бажаради. Ем-хашакни майдалаш, уни молларга тарқатиш, сигирларни соғиш ишлари ақлли машиналар зиммасида. Бордию авваллардагидай шу ишларнинг ҳаммасини қўлда бажаргудек бўлсак, ҳозиргидай мўл-кўл сут етиштиролмаган бўлардик. Машиналардан самарали фойдалана билишда ҳам гап кўп. Аввало машиналар тилини яхши билиш даркор, шу билан бирга уларни кўз қорачиғидай сақлаш ҳам керак. Фермамизнинг ишчан механизаторларидан В. Шпирштейн, Х. Искандаров, Т. Йўлдошевлар махсус курсларни тамомлаб келишган. Улар аппаратларни нормал ишлатиш билан бирга чорвачиликни механизациялашдаги ютуқлардан ҳам бохабар бўлиб турадилар. Бирор янгилик бўлса, дарҳол фермамизда қўлланишга киришадилар.

Ҳозирча эски фермадамиз. Қурилаётган янги чорвалик комплексимиз ишга туширилгач, машиналар яна ҳам тўла қуввват билан ишлатилади. Негаки, қурилаетган комплексда ҳамма жараёнлар тўла механизациялаштирилади. Бу янги биноларда айниқса сут соғувчиларга катта қулайликлар мавжуд.

Тўғри, айрим сигирлар соғиш аппаратларига тез ўрганмайди, ундан ҳуркиб маълум муддатгача сутини камайтиради. Бундай пайтларда соғувчи сигирни қўлда чаққон соғиб олишни ҳам билиши керак.

Ўзимга бириктилган 40 бош сигирлар орасида ҳам шундай «инжиқ»лари бор. Бошқа сигирларга соғиш аппаратларини ўрнатиб қўйибоқ, уларни қўлда соғишга киришаман. Орада узилиш бўлмайди. Шу билан бирга аста-аста соғиш аппаратларига ҳам ўргатиб бораман.

Ўтган чорак асрга яқин вақт ичида соғиш аппаратларининг бир неча турини ишлатдик. Шулардан мен учун энг маъқули «АД-100» аппаратидир. Ҳозир шу аппаратда соғамиз. У сигирнинг елинида сут қолдирмайди, кейин юмшоқ, елинларига шикаст етказмайди. Сут тез соғиб олинади. Кўрик-конкурсларда ҳам бу аппаратда соққан соғувчилар аввалги ўринларни эгаллашди. Бу аппаратда бир сигирни 6—7 минутда соғиб олиш мумкин. Уни ювиб-тозалаш ҳам қулай.

Шахсан ўз тажрибамдан сўзлайдиган бўлсам вақтдан

Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхозда қорамоллар бош сонини наслли бузоқлар ҳисобига кўпайтиришга катта эътибор берилаётир. Хўжалик бузоқбоқари У. Бойқулов ҳозир 130 бузоқни парвариш қилмоқда. Суратда: бузоқбоқар У. Бойқулов.

А. Тўраев фотоси.

АРЗОН ГЎШТ МАНБАИ

БИЗНИНГ чўчқачилик совхозимиз Янгийўл районидаги энг навқирон хўжаликлардан бири. 1974 йил охирида Чилонзор райони умумий овқатланиш тресги кичик ёрдамчи хўжалиги базасида ташкил этилган совхоз қисқа давр ичида йирик ва сердаромад хўжаликка айланди. Буни дастлабки кезларда кўпи билан 150—170 бош чўчқага эга бўлган совхозда ҳозир 4000 бошдан зиёд чўчқа боқилаётганлигидан ҳам билиш мумкин.

Ўнинчи беш йилликнинг ҳар бир йили совхозимиз чорвадорлари учун зарбдор меҳнат, улкан зафарлар йили бўляпти. Чўчқалар туёғи кўпайиб, уларнинг маҳсулдорлиги ошиб бормоқда. Бу мўл ва арзон гўшт етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтириш имконини беряпти.

Рақамларга мурожаат қилайлик. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида совхозда чўчқалар бош сони 1,5 баравар, насл олиш 1,3 баравар ортди. Шу йиллар ичида чорвадорлар гўшт етиштиришни қарийб 2 баравар кўпайтирдилар.

Совхозимиз чорвадорлари давлатга гўшт сотиш бўйича ўнинчи беш йилликка белгиланган планни уч йилдаёқ ортиғи билан ўринлатишга муваффақ бўлдилар. Умуман, беш йиллик бошидан буён эл дастурхонига 9220 центнер семиз гўшт тортиқ қилинди. Бу беш йиллик планда белгиланганидан 2820 центнер ортиқдир. Гўшт етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтириш туфайли пландаги 115 минг сўм ўрнига 780 минг сўмдан ортиқ фойда кўрдик.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленумининг қарорларини жанговар иш программаси сифатида қабул қилган чорвадорларимиз учун ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили янада улкан зафарлар йили бўлди. Давлатга 2020 центнер чўчқа гўшти етказиб бериш юзасидан белгиланган йиллик халқ хўжалик плани июль ойидаёқ муваффақиятли бажарилди. Йил охиригача эл дастурхонига 2800 центнердан ортиқ гўшт тортиқ қилиниб, олинган юксак социалистик мажбурият ҳам ошириб бажарилди.

Гўшт етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтиришга, асосан, чўчқалар туёғини ўстириш, маҳсулдорликни ошириш ҳисобига эришилмоқда. Совхозда ўтган йили ҳар бир асосий она чўчқадан 32 тадан насл олинди. Бу планда белгиланганидан 8 бош ортиқдир. Гўшт учун давлатга топширилган ҳар бош чўчқанинг тирик вазни ўртача 113 килограммни ташкил этди. Бу социалистик мажбуриятда кўзда тутилганидан 13 килограмм кўпдир.

Хўжалигимизда етиштирилаётган гўштнинг таннархи тобора арзонлашиб бораётир. Ўтган йили бир центнер гўшт етиштиришга планда белгиланганидан 25 сўм кам сарфланди. Чўчқаларни бир килограмм семиртиришга 7,5 озуқа бирлиги сарфланмоқда. Бу нормада белгиланганидан бир озуқа бирлиги камдир.

Эришилаётган барча ютуқлар чорвадорларимизнинг фидокорона меҳнатлари, фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасининг ишлаб чиқаришга дадил жорий этилаётганлиги самарасидир, албатта. Коллектив ўртасида мўл ва арзон гўшт етиштириш учун авж олиб кетган социалистик мусобақага ҳар ойда якун ясалмоқда. Чўчқаларнинг энг кўп семиртиришга эришган чўчқабоқарлар ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантириб турилибди.

Совхозда қурилиш ишлари кенг кўламда олиб борилялти. Кейинги бир-икки йил ичида 800 бошга мўлжалланган янги чўчқахона, 800 тонна омухта ем сақланадиган омборхона қурилиб фойдаланишга топширилди. Янги қурилиб ишга туширилган озуқа цехи чўчқалар учун кунига 50 тонна озуқа тайёрлаб бераётир.

Хўжалигимиз келажаги янада порлоқ. Келгуси беш йилликда совхозни кенгайтириб, давлат наслчилик заводига айлантириш кўзда тутилмоқда. Бу заводда 6 минг бошдан ортиқ зотдор чўчқа боқилади ва йилига камида 400 тонна гўшт етиштирилади. Бошқача қилиб айтганда наслчилик заводида ҳар йили камида 1,2 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар совхозимиз чорвадорларини янги улкан марралар сари руҳлантирмоқда. Улар Улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги нишонланадиган, КПССнинг навбатдаги XXVI съездига қизғин тайёргарлик кўриладиган йилда эл дастурхонига камида 3 минг центнер гўшт тортиқ қилиш ва бу билан ўнинчи беш йилликда давлатга икки беш йиллик миқдорида гўшт сотилишини таъминлашга аҳд қилганлар. Бу йилги мажбуриятларда ҳар бир асосий она чўчқадан камида 30 тадан насл олиш, чўчқалар туёғини 4500 тага етказиш, гўшт учун давлатга топшириладиган ҳар бир чўчқанинг тирик вазни 115 килограммдан кам бўлмаслигига эришиш кўзда тутилган.

Ваъда вафоси билан гўзал. Совхозимизнинг азамат чорвадорлари буни яхши биладилар. Улар юксак ваъдага вафо қилиш, мўл ва арзон гўшт манбаи бўлган чўчқачиликни янада ривожлантириш учун фидокорлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

В. КИСЕЛЕВ,
Янгийўл районидаги «Новомихайло в с к и й» чўчқачилик совхозининг директори.

ҚЎЙЧИЛИКДАН 100 МИНГ СЎМ ДАРОМАД

ЧЎПОН бўлишни ҳавас қилиб, отар-отар қўй сурувлари кетидан юра бошлаганимда 12 яшар бола эдим. Баланд-баланд тепаликлардан, бепоён қир-адирлардан неча марта пою-пиёда ошиб юриб, шу касбимга юракдан меҳр қўйиб қолганлигимни ҳам сезмай қолибман. Дастлаб мени сақмончи сифатида мустақил ишга тайинлашганида қувончимнинг чеки йўқ эди. Аммо, ҳақиқий чўпон таёғини қўлимга маҳкам ушлаб, у ёки бу отарнинг якка жавобгари, яъни катта чўпон лавозимига кўтарилиш орзуси бирор дақиқа мени тарк этмасди. Бу мақсадимга ҳам эришдим. Бироқ бунинг учун бир неча машаққатли меҳнат йилларини босиб ўтишга тўғри келди.

Тан олишим керакки, катта чўпон бўлиб тайинланганимда ҳали тажрибам етарли эмас эди. Шунинг учун ёшлигимдан ҳавасим келиб юрадиган илғор чўпонлар тажрибасини аста-секин ўрганиб бордим. Уларнинг иш услубини ўз отаримда шароитга мослаб қўллашга ҳаракат қилдим.

Кўп йиллик машаққатли меҳнат, тинимсиз изланиш менга озми-кўпми шуҳрат келтирди, кўпчиликка танитди. Энди мен ҳам энг тажрибали чўпонлар қатори тилга олинадиган бўлдим. Ҳозир ўнлаб чўпонларнинг менга устоз сифатида мурожаат қилиши беҳиҳоя қувонтиради.

Биз чўпонлар учун эринмай тажриба алмашиш ютуқлар сари бош йўлдир. Мен ўз тажрибамдан келиб чиқиб, шуни ишонч билан айта оламанки, чўпонларни илғор қиладиган асосий омил қишловга тайёрланиш ва бу синовдан муваффақиятли ўтишнинг ҳаддини олишдир.

Мен қишловга ёзданоқ пухта тайёргарлик кўришга одатланганман. Чунки отарлардаги қўй-қўзилар қишловга нормал семизликда кириб борса, қишнинг аёзига чидамли бўлади, қишловдан соғлом чиқади.

Қиш шароитида қўйларнинг ҳолатига қараб парвариш қилиш, рацион белгилаш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Биз озуқа рационини ҳар бир ой ва декада учун, айрим пайтларда эса ҳар бир кун учун алоҳида белгилаяпмиз. Бунинг учун аввалдан мўл ва сифатли озуқа жамғариб қўйилган бўлиши керак.

Тоғ ва тоғлик зоналарда қиш ҳар хил келиши мумкин. Шунинг учун жамғарилган озуқа ҳар қанча кўп бўлмасин, ундан тежаб-тергаб фойдаланган маъқул. Агар қор қалин ёғса, ҳаво совуб, унинг эриши кечикади. Натижада, қўйларни яйловларга ҳайдаш мумкин бўлмай, уларни қўраларда узоқ муддат боқишга тўғри келади. Ана шунда запас озуқа қўл келади.

Бизнинг хўжалигимиз тажрибасидан маълумки, ҳар томонлама тўла жиҳозланган озуқа цехларига эга бўлиш чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш гаровидир. Совхозимизга қарашли ҳамма отарларда қўйларга фақат майдаланган ва қайта ишланган хушхўр озуқа бериш қатъий қоидага айланган. Бир неча йилдан бери донадор озуқа тайёрлайдиган цех ишлаб туради. Бу цех ОГМ-0,8 гранулятор ва ИГК-30 ҳамда ДКУ хашак майдалагичларига эга. Донадор озуқа тайёрлаш учун беда хашаги, похол, янтоқ ва дон чиқиндиларидан фойдаланилади. Донадор озуқалар протеин ва бошқа микроэлементлар билан бойитилган бўлиб, унинг бир килограмида 0,5—0,6 килограмм озуқа бирлиги мавжуддир.

Мен ўз отаримдаги қўйлар озуқасига ўт уни, сифатли майдаланган похол, карбомит, озуқа фосфати ва бошқа витаминли микроэлементлар қўшаман. Ана шунда озуқа хушхўр ва тўйимли бўлади.

Қишлов даврида биз бўғоз совлиқлар парваришига алоҳида эътибор берамиз. Уларни доимо юқори семизликда бўлишини таъминлаш учун алоҳида рацион билан боқамиз. Бу эса кўплаб эгиз ва соғлом қўзи олиш имконини беради. Масалан, бўғоз совлиқларни қишда ўтлоққа ҳайдашдан аввал яхшилаб майдаланган сифатли хашак берамиз ва қиров эригач олиб чиқамиз. Уларни фақат текис ерларда боқамиз. Бўғоз совлиқларни ҳар куни эринмай кузатиб борамиз. Агар аввалгидек нормал семизликда бўлса, демак белгиланган рационимиз тўғри. Агар ўзгариш бўлса, шунга яраша рационни ҳам қайтадан тузамиз.

Маълумки, совлиқлар бўғозлигининг иккинчи ярми қишловнинг иккинчи ярмига тўғри келади. Бу пайтда жониворларнинг организмида запас витамин турлари анча камаяди, баъзан эса улар бироз озади. Шунинг учун бу даврга энг тўйимли ва сифатли озуқани кўпроқ қолдирамиз. Ана шу тадбирларни муваффақиятли қўллаётганлигимиз учун отаримиздаги қўйлар ҳар йили қишдан соғлом ва семиз чиқади. Натижада кўплаб эгиз ва дуркун қўзи оламиз.

Қўзилаш даври чўпондан кўп меҳнат ва маҳорат талаб қиладиган пайт. Бу даврда, айниқса, сақмончилар етарли бўлиши керак. Биз бу масалада ҳам қийналмаймиз. Чунки отаримиз оилавий отар. Қўзилатиш даврида оила аъзоларимизнинг ҳаммаси яъни 12 фарзандим тўла иштирок этади. Уларнинг ишини ўзим назорат қилиб бораман. Шу туфайли ҳар йили 100 бош совлиқ ҳисобига 120—125 тадан қўзи олиб келмоқдамиз.

Совхозимизда бундай натижага эришаётган чўпонлар кўпайиб бораётир. Бу, албатта, илғор тажрибаларнинг кўпчилик мулкига айланиб бораётганлиги самарасидир. Масалан, Қурбон Эргашев, ака-ука Абдулла ва Сотволди Аҳмедов, Жўра Қурбонов, Қулбой Эргашевлар ана шундай тажрибали чўпонлардир. Уларнинг фидокорона меҳнати билан совхозимиз ҳар йили қўйчиликдан 100 минг сўмдан ошириб даромад олмоқда.

Хўжалигимиз чўпонлари, айниқса, ўтган йили баракали меҳнат қилдилар. Чорва қишловига ҳам ҳар қачонгидан кўра пухта ҳозирлик кўриб қўйилди. Натижада деярли барча отарларда қишлов муваффақиятли ўтмоқда. Ҳа демай, бизнинг отаримизда совлиқларни эрта қўзилатиш мавсуми бошланади. Ҳар йилгидек, биз бу мавсумга шай бўлиб турибмиз.

Мўмин ХОЛТЎРАЕВ,
Оҳангарон районидаги «Ангрен» совхозининг катта чўпони.

ҲАММАНИНГ ЖАНГОВАР ИШИ

Алматов раҳбарлигидаги цехда тез-тез бўлишади. Ҳақиқий аҳвол билан танишиб, айрим нарсаларни сўраб ўрганишади. Натижа ёмон бўлаётгани йўқ. Улар бошқараётган цех коллективлари ҳам ўтган йили фабрика байроғи ҳамда пул мукофотини олишга муяссар бўлишди.

Биз ҳар ойнинг бошида ўтган ойга якун ясаймиз. Партия ташкилотининг очиқ йиғилишини ўтказамиз. Унга фабриканинг барча ишчи, хизматчиларини таклиф этамиз. Илғорларни шарафлаб, қолоқларни аямасдан савалаймиз. Ўтган ойда биринчи, иккинчи, учинчи ўринни эгаллаган цехлар кўчма Қизил байроқ, вимпел ва пул мукофотлари оладилар. Илғор товуқбоқарлар ҳам рағбатлантирилади. Бундай йиғилишдан сўнг эртасига ишнинг қизғин бошланиши табиий.

Ана шундай конкрет тадбирлар шарофати билан улкан юксалиш йўлини босиб ўтдик. Агарда 1975 йилда [тўққизинчи беш йилликнинг якуний йили] 34,3 миллион дона тухум, 328,6 тонна гўшт етиштирган бўлсак, ўтган йили 92,5 миллион дона тухум, 1000 тонна гўшт ишлаб чиқариб, 2,5 миллион сўм соф фойда олдик.

Товуқларнинг маҳсулдорлиги ҳам кескин кўтарилди. Агар 1975 йилда ҳар бир товуқдан 165,5 тадан тухум олган бўлсак, ўтган йили 215,5 тадан тўғри келди. Фабрикадаги илғор товуқбоқарларимизнинг кўрсаткичи, ҳатто 220—230 донага етмоқда. Район Советининг депутати Саломат Сайдалиева қаровидаги 16 минг бош товуқнинг ҳар биридан 230 тадан, Муқаддас Турғунбоева, Ирина Якименко, Людмила Носкова, Мария Козлова, Зоя Шиляева сингари товуқбоқарлар эса 220—225 тадан тухум олишга муваффақ бўлдилар.

Бу йил 105 миллион дона тухум, 1000 тонна парҳез гўшт ишлаб чиқарамиз. Маҳсулотнинг таннархини арзонлаштирамиз.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1979 йилда чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан ўтказилган социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқиб, коллективимизга республика партия ва ҳукуматининг кўчма Қизил байроғини беришга қарор қилдилар. Бу олий мукофот коллективимиз аъзоларини янги меҳнат зафарларига руҳлантирмоқда.

М. ВАЛИШИН,
«Бўстонлиқ» паррандачилик фабрикаси директори.

Ўзбекистон КП Ўрта Чирчиқ район комитети пропаганда ва агитация бўлими ҳозирги пайтда яйловларда қўйлар қишловини ўтказаётган чўпонларга хизмат кўрсатиш мақсадида агитбригада ташкил этган. Агитбригада лекторлари ҳар бир хўжалик отарларида бўлиб, чўпонларга турли мавзуларда лекциялар ўқияптилар. Бадиий ҳаваскорлар уларга концертлар қўйиб беришмоқда. Район савдо, медицина, маиший хизмат ходимлари ҳам тез-тез чўпонлар ҳузурида бўлиб туришибди. Суратда: район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири Ю. Оймирзаев (чапда) «Северний маяк» колхози чўпонлари орасида.

Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ).

ТАЖРИБА МАКТАБИ

мумкин қадар унумли фойдаланишга ҳаракат қиламан. Бошқа соғувчиларда 26—30 тадан сигир бўлса, менда 40 бош. Соғишни бошлаш, тамомлаш вақти эса улар билан тенг. Масалан, тунги соат 4 да бошласак, 6—7 ларга қолдирмай ҳамма сигирларни соғиб олишимиз керак. Бунинг учун жадал ишламасак бўлмайди. Сигирларни боқувга, очиқ ҳавога чиқаришимиз керак. Фермада бажариладиган ҳар бир иш белгиланган аниқ вақтда тугалланмаса кейинги ишни орқага суриб қўяди.

«Красний водопад» экспериментал базасида бўлиб ўтган машинада сут соғиш усталарининг Бутуниттифоқ конкурсида худди шу принцип—ҳар бир ишнинг мумкин қадар жуда қисқа вақт ичида бажарилишига катта эътибор берилди. Вақтдан ютган соғувчи юқори ўринни эгаллади. Вақтдан ютиш учун машиналардан унумли фойдаланиш керак.

МОЛИ ТЎҚНИНГ — КЎНГЛИ ТЎҚ

Ота-боболаримиздан қолган бу нақл айниқса сигирлардан кўп сут соғиб оламан, деган чорвадорга тааллуқлидир. Фермамизда сут етиштиришни кўпайтириш сигирларни тўйимли рацион асосида яхши парвариш қилиш озуқанинг турига катта эътибор берилишига боғлиқ эканлигини яхши биладиган чорвадорлар кўп. Шу ўринда ҳар бош сигирга едирилаётган бир кунлик рационни айтиб ўтмоқчиман. Бизда ҳар бош сигирга бир суткада 16—17 озуқа бирлиги сарфланади. Бу—25 килограмм силос, 15 килограмм сенаж, 20 килограмм барди, 3 килограмм омихта ем, 10—15 килограммдан хашак, жами 70—80 килограмм озуқа демакдир.

Бир суткада ана шунча ем-хашак еган сигирларимиз 15—20 литрга етказиб сут беради. Аммо озуқани молга беришда ҳам гап кўп. Аввало, озуқани сифатли тайёрлаймиз. Чунки, мол охурига ташланадиган озуқа хуш-хўр, яхши майдаланган бўлса нушхўрдга чиқмайди. Ундан кейин молларни мунтазам бир вақтда озиқлантиришнинг ҳам аҳамияти катта. Жумладан, бизда сигирлар бир сутка давомида эрта соат 4 дан бошлаб кеч 8 гача 7—8 марта озиқлантирилади.

Молларни шу тартибда тўйимли озуқа билан ўз вақтида боқиб туриш учун хўжаликда мўл-кўл озуқа базаси мавжуд бўлиши керак. Бунинг учун биз ҳар йили 1,5—2 йилга етадиган озуқа базасини яратиб қўямиз. Ўтган йилнинг ўзида 3200 тонна силос, 2100 тонна сенаж бостирилди. 800 тонна дағал хашак, 430 тонна сомон, 101 тонна ўт уни, 1600 тонна озуқабоп лавлаги тайёрланди. «Озуқали мол ҳоримас» деганларидай бизда ҳеч қачон озуқадан камчилик сезилган эмас.

6000 ЛИТР ЧЕГАРАМИ!

Россиялик ҳамкасб дугоналарим кўп. Улар билан ҳар сафар учрашиб суҳбатлашганимда яна бир янгиликнинг гувоҳи бўламан. Россиядаги жуда кўп хўжаликлар ҳар бош сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини 4 минг килограммга етказишган. Яқинда эса Москва областининг сут соғувчилари 4 минг килограммлик чегарадан ўтиб кетиш юзасидан юксак социалистик мажбурият олишди.

Бизнинг областда ҳам шу даражага етиш учун имконият борми, деган савол туғилади менда. Ўзимизнинг хўжалик соғувчилари ҳақида гапирадиган бўлсак, улар россияликлардан ўзиб кетишган. Умуман колхоз бўйича ҳар бош сигирдан ўтган йилги пландаги 4650 ўрнига 4700 килограммдан сут соғиб олинди.

Соғувчиларимиз орасида мажбуриятларини ортиғи билан бажарганлар кўп. Улардан икки соғувчи — Ҳадича Орипова билан Маъсуда Файзиеванинг қўлга киритган ютуқлари ҳақида тўхталмоқчиман. Ҳадичага 24 сигир бириктилган. У ана шу сигирларнинг ҳар бошидан бултур 6 тоннадан сут соғиб олди. Соғиб олган сутнинг умумий миқдори 110 тоннадан ошиб кетди. Маъсуда ҳам 25 бош сигирнинг ҳар биридан 5000 килограмм сут соғиб олиб, жаъми сут миқдорини 120 тоннага етказди.

Бизда ҳар ўн беш кунда соғувчиларнинг ўзаро социалистик мусобақасига якун ясалади. Мусобақа шартларини адо этган соғувчи рағбатлантирилади. Қоидага мувофиқ 20—25 тагача сигир бириктилган соғувчининг олган сути 100 тоннадан ошса унга 100 сўм; 30 бош сигир бириктилган соғувчи 100—150 тоннагача сут соғиб олса 150 сўм; 30 дан ортиқ сигир бириктилган соғувчи 200 тонна сут соғиб олса 200 сўм қўшимча мукофот олади. Шундай қилиб орамизда мукофот олмаган бирорта соғувчи қолмайди. Олинаётган сут эса тобора ошади. Ана шу рақамларга қараб 5—6 минг килограммлик маррадан ҳам ўзиш имкони бор, дейиш мумкин.

Фермамизда соғувчиларга қулай шароитлар яратиб берилган. Тўрт кун ишлаб, бир кун дам оламиз. Бунинг учун навбатчи соғувчилар тайинланган. Ўн бир ой ишлаганимиздан кейин бир ой отпуска берилади. Фермага олиб келиб, яна уйга элтиб қўядиган автобус ажратилган.

Фермамизда ҳалол меҳнати билан ҳурмат орттирган Кутби опа Файзиева Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Валида Мусаева «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали билан мукофотланган. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Бундай ютуқлар соғиб олинаётган сут миқдорини кўпайтираётганимиз туфайли қўлга киритилмоқда. Фикримизнинг далили учун кейинги саккиз йил ичида соғиб олинган сутнинг ўсиш миқдорини айтиб ўтмоқчиман. 1971 йили ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут колхоз бўйича 3590 литр бўлганди, 1972 йили 4360 килограмм, 1978 йилга келиб бу миқдор 4608 килограммга етди. 1979 йилда 4700 килограмм сут соғиб олинди. Мен ўзим 40 бош сигирнинг ҳар биридан 6049 килограмм сут соғиб олиб, сўзимнинг устидан чиқдим. Бу анчайин салмоқли рақам. Ҳар бир сигирдан кунига 20—25 литрдан сут соғиб олингандагина бунга эришиш мумкин. Нега деганда 40 бош сигирнинг ҳаммаси 365 кун тўлиқ сут бермайди. Уларнинг туғиш даври бор. Юқорида айтганимдек, биз сигирлардан бузоқ олишда аниқ ҳисоб юритамиз. Бўғоз сигир охирги ойлари соғилмайди. Чунки у бузоқлагандан кейин сутини кўпайтириши керак. Орадаги тафовутни қоплаш учун биз соғилаётган бошқа сигирлар парваришини кучайтирамиз.

Биринчидан, сигирни муттасил бир муддатда соғишда гап кўп. Нега деганда, маълум бир вақтда соғишга ўргатилган сигирнинг елини айни ўша фурсатда ийиб туради.

Иккинчидан, соғишдан аввал елинларни илиқ сувда ювамиз, совуқ кунлари автопоилкаларга иссиқ сув қуйилади, буларнинг ҳаммаси сигирнинг сутини кўпайтиради.

Учинчидан, елинда сут қолдирмаслик керак бўлади. Ўтказиладиган кўрик-конкурсларда бу алоҳида бир шарт қилиб қўйилган. Елинда сут қолди, деган сўз сигирнинг сутини камайтиришга йўл қўйилди, деган сўз. Бордию, соғиш аппарати ёки бидонларни ҳиёл чала ювгудек бўлсак, сутни ачитиб қўйишимиз мумкин. Бизнинг ишимиз чаққонлик билан бирга хушёрлик ва озодаликни ҳам талаб этади.

Фермамизда ҳисоб-китоб аниқ олиб борилади. Даромад-у буромад, ҳар бир соғувчининг меҳнати, соққан сути ойнадай равшан. Ҳар ўн беш кунлик меҳнатимизнинг якунини девордаги маълумотдан билиб оламиз. Иш ҳақимиз, мукофот ўз вақтида қўлимизга тегади.

КПСС Марказий Комитети июль (1978) пленуми қарорлари асосида иш ташкил этилган хўжалигимизда чорвачилик тобора юксалаверади, дея дадил айтишим мумкин.

УСТОЗЛАР ИЗИДАН

ЧОРВАЧИЛИКНИ комплекс ривожлантириш резерв ва имкониятлари хусусидаги маъруза ва бахсларда иштирок этган кишининг бу борада кўп ўйлайдиган бўлиб қолиши табиий. У ўзи ишлаб турган фермадаги мавжуд аҳволни таҳлил қилиб, шароитни яхшилаш, молларнинг маҳсулдорлигини ошириш тўғрисида фикр юритади, изланади.

Гапнинг сирасини айтганда бу соҳада ишлаб чиқаришдан четда қолаётган резерв ва имкониятлар жуда кўп. Мен ҳам ўз тажрибамда шундай хулосага келдимки, Иттифоққа танилган донгдор сут соғувчиларнинг бой иш тажрибаларини кўпчиликнинг мулкига айлантириш, фидокор чорвадорлар бошлаб бераётган ватанпарварлик ташаббусларини кенг қулоч ёйдириш ана шу муҳим резервларнинг биридир. Бу борадаги социалистик мусобақанинг нақадар таъсирчан эканлигига кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Масалан, СССР Давлат мукофотининг лауреатлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Анастасия Чудная ва Мунаввар Исоқоваларнинг катта тажриба мактабларида таҳсил кўрган кўплаб ёшлар республикамизнинг турли районларида донг таратиб меҳнат қилмоқдалар. 5000—6000 килограммчилар ташаббуси моҳир сут соғувчилар сафини кенгайтиришда муҳим роль ўйнаётир. Эндиликда Тошкент районидаги К. Маркс номли колхоздан Тожи Мирзаева, Калинин районидаги «Қорасув» совхозидан Турғуной Серикбоева, «Чиноз» наслчилик-совхоз техникумидан Феруза Бекулова ва Турсуной Икромова, шунингдек ўнлаб сут соғувчилар ўз боқимларидаги сигирлардан 5000 килограммдан ошириб сут соғиб олмоқдалар.

Мен ҳам ташаббускорлар сафига қўшилиб 5000 килограммлик маррани эгалладим. Масалан, ўтган йили боқимимдаги 18 бош сигирнинг ҳар биридан 5200 килограммдан сут соғиб олдим. Шуниси қувончлики, бизнинг фермамизда ҳам ташаббускорлар сафига қўшилиш истагини билдираётган ёшлар кўпайиб бормоқда. Жумладан, ҳамкасабам Қундузой Абдусатторова бу йил қарамоғидаги сигирлар маҳсулдорлигини 5000 килограммга етказиш мажбуриятини олди.

Маълумки, бу йил барча меҳнаткашлар учун жуда масъулиятли йил. Чунки, доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги тантанали нишонланади. КПСС XXVI съездига тайёргарлик кўрилади. Шунинг учун ҳар бир меҳнат аҳли ўз зиммасига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилмоқда. Бу йил мен ҳар бош сигирдан камида 5350 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилдим. Ваъдамни сўзсиз бажараман.

Мақсуда ҚЎЛДОШЕВА.
Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг сут соғувчиси.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Улбўсин Каттахўжаева (суратда) Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхознинг тажрибали сут соғувчиларидан биридир. У ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида сигирлари маҳсулдорлигини 4 минг килограммга етказиш мажбуриятини олган.

П. Эргашев фотоси.

БЕКОБОД РАЙОНИДА

МАТЛУБОТЧИЛАР ЮТУҒИ

Район матлубот жамияти ходимлари янги йилда ҳам улкан муваффақиятларга эришишни кўзламоқдалар. Улар савдо хизматини юқори савияга кўтаришга, савдо шохобчалари ва умумий-овқатланиш тармоқлари сонини кўпайтиришга асосий эътиборни қаратишган.

Бу йил катта қурилиш ишлари амалга оширилади. «Зафар» посёлкасида галантерия магазини, 75 кишига мўлжалланган ошхона, ресторан-кафе, «Победа» колхозида магазин биноси қурилиши бошланади. Бу доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига матлуботчиларнинг совғаси бўлади.

МЕҲНАТ КАЛЕНДАРИДА — АПРЕЛЬ

Район марказидаги шаҳарлараро телефон станцияси ходимлари ҳозир апрель ойи ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Коллектив ўртасида ўзаро социалистик мусобақа уюштирилган. Унда шаҳарлараро телефон станциясининг коммунист А. Эгамбердиева раҳбарлигидаги комсомол-ёшлар бригадаси қизлари ғолиблик қилишяпти. Бригаданинг Зилха Мустафаева, Эмине Долу, Сонис Амзаева сингари алоқачиларининг ғайрати туфайли хизмат кўрсатиш савияси ошмоқда.

Станция коллективи ўнинчи беш йиллик планларини В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги нишонланадиган кунгача бажаришга аҳд қилишган.

КАДРЛАР ТАЙЕРЛАНМОҚДА

4-ўрта қишлоқ ҳунар-техника билим юртининг кўплаб филиаллари хўжаликларда ишлаб турибди. Ана шулардан бири «Победа» колхозида фаолият кўрсатмоқда. Бу ерда маҳаллий ёшлардан қишлоқ хўжалиги учун малакали кадрлар тайёрланмоқда. Айни кунларда 30 нафар ёш механизаторлик ва чорва фермалари учун оператор-лаборантлик касб сирларини эгаллашмоқда.

К. РАҲМОНБЕРДИЕВ.

Спорт

ЎЗБЕКИСТОН СПОРТЧИЛАРИ ОЛИМПИАДАГА

Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг тематика павильонида «Ўзбекистон спортчилари олимпиадага» деб номланган тематик кўргазма очилди.

Бу тематик кўргазмани ташкил этишдан мақсад бу йил Ватанимиз пойтахти Москвада бўладиган XXII олимпиада ўйинларига ўзбек спортчилари қандай тайёргарлик кўраётганлиги, республикада спорт ва физкультура ишларининг қандай тараққий этганлиги, спортчиларимизнинг турли йиллардаги халқаро ва иттифоқ миқёсидаги мусобақаларда эришган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилишдан иборат эди.

Диаграмма ва рақамларда ўзбек спорти тарихи ўз ифодасини топган. Агар республикамизда 1925 йилда 296 та физкультура коллективи фаолият кўрсатган бўлса, ўтган йилнинг охирига келиб улар сони 1438 тага етди. Ёки бу давр мобайнида физкультурачилар сафи 29 минг 850 нафардан 5 миллион 22 минг 816 нафарга кенгайди. Ҳозир улар спортнинг 44 тури бўйича шуғулланишмоқда.

Спортчиларимиз ихтиёрига республикамиздаги энг яхши иншоотлар бериб қўйилган. Макетларда ифода этилган «Пахтакор», «Юбилей», «Меҳнат резервлари», «Қибрай» каби спорт иншоотлари ёшларнинг энг севимли масканига айланиб қолган.

Рангли ва оддий тасвирда республикамиз спорт юлдузларининг суратлари териб қўйилган. Улар орасида тошкентлик спортчилар жаҳон чемпиони, қиличбоз Собир Рўзиев, классик кураш устаси Комил Фаткулин, СССР халқлари спартакиадасининг чемпиони, чавандоз Валерий Дворянинов, СССР чемпиони, мерган Наталья Бутузова ва бошқалар бор.

Кўргазма томошабинларда катта таассурот қолдирмоқда.

СЎНГГИ ЎЙИН АҲАМИЯТИ

Волейбол бўйича мамлакат чемпионати қатнашчилари иккинчи давра иккинчи тур учрашувларига ҳам якун ясадилар. Тошкентнинг «Автомобилист» командаси бундан аввал Москвада ўтказилган биринчи тур ўйинларини кўтаринки руҳда ўтказиб барча учрашувларда ғолиб келган ва жадвалда учинчи ўринга кўтарилиб олган эди. Ҳамшаҳарларимиз ўз майдонларидаги учрашувларни жуда бўш ўтказдилар. Улар тўрт ўйиннинг бор йўғи биттасида ғалаба қозонишга муваффақ бўлишди, холос. Ўтган куни Одессанинг «Медин» командаси билан бўлган матч ҳар иккала команда учун ниҳоятда муҳим эди. Ғолиб келган томон финал олтиликка кириб медаллар учун курашни давом эттириш ҳуқуқига эга бўлса, аксинча, енгилган томон бундай ҳуқуқдан маҳрум бўларди.

Тошкентликлар ўйинни кўтаринки руҳда бошлашди ва 3:0 (15:9, 15:9, 15:5) ҳисобида ғалабага эришиб, финалга йўлланма олишди. Тошкентдаги учрашувлардан сўнг икки команда ўтган йилги мамлакат чемпионлари Свердловскнинг «Уралочка» ва Ленинграднинг ТТУ командалари 12 тадан очко билан пешқадамлик қилишмоқда. Агар «Уралочка» якунловчи учрашувларни бирмунча бўш ўтказган бўлса, ленинградлик спортчилар кўтаринки руҳда қатнашиб, пешқадамга етиб олдилар.

Энди олти команда Свердловск шаҳрида бир даврада баҳсни давом эттиришади. Якунловчи ўйинлар чемпионат ғолибларини аниқлаб беради.

«ЧИМЁН» БАҒРИДА

Чимён ҳар шанба ва якшанба кунлари дам олувчилар билан гавжум бўлади. Шаҳарликлар бу ерда тоза ҳавода мириқиб дам олишади. Мана янги мавсумнинг дастлабки мусобақалари ҳам старт олди. Бу ерда Ўзбекистон шахсий команда чемпионатида юзга яқин спортчи қатнашмоқда. Биринчи кунги машқлар чанғида тез тушиш мусобақаларида «Меҳнат резервлари» вакили Анорқул Ғоипов ғолиб келди. Аёллар баҳсида тошкентлик Нелла Самойлова биринчи бўлди.

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

СССР Ички ишлар министрлиги Тошкент Олий мактабида Ўзбекистон ССР ички ишлар министрлиги, «Динамо» кўнгилли спорт жамияти республика Совети билан биргаликда «Олимпиада-80»га бағишлаб илмий-амалий конференция ўтказилди. Унда мактаб бошлиғи, юридик фанлари доктори, милиция генерал майори Т. А. Жалилов доклад қилди.

Конференцияда иштирок этган республика «Динамо» Совети раисининг ўринбосари, велосипед спорти бўйича жаҳон чемпиони, 1964 йилда Токиода бўлган ва 1968 йилда Мехикода бўлиб ўтган Олимпия ўйинларининг қатнашчиси М. И. Колюшев Олимпия ўйинларини ташкил қилиш ва уни ўтказиш тарихидан гапириб берди.

Илмий-амалий конференция мактаб ўқувчиларида катта таассурот қолдирди.

Р. ҲОШИМОВ.

Бўка районидаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинати коллективи беш йилликнинг сўнгги йилида яна ҳам юксак суръатлар билан ишлашга аҳд қилган. Суратда: комбинатнинг илғор хизматчиларидан (ўнгдан чапга) А. Султонгалиева, Ф. Аширова, Т. Дўсараеваларни кўриб турибсиз.

Ҳ. Аввалов фотоси.

МЕҲНАТКАШЛАР ХИЗМАТИДА

Қўшқўрғон қишлоғида янги касалхона фойдаланишга топширилди. Ҳозирча бу шифо маскани 50 ўринли бўлиб, келгусида уни яна кенгайтириш мўлжалланмоқда.

30 минг сўмлик замонавий медицина ва маданий жиҳозлар билан таъминланган бу касалхона уч корпусдан иборат. Бундан ташқари шу ернинг ўзида аптека, стомотология ҳамда физиотерапия кабинетлари бор.

Касалхона коллективи аҳоли саломатлигини қўриқлаш йўлида самарали меҳнат қилишга аҳд қилган. Шунинг учун бу ерга келган ҳар бир кишига намунали медицина хизмати кўрсатилмоқда.

И. ПИРМЕТОВ,
Бўстонлиқ райони.

Реклама ва эълонлар

ТОВАРЛАР—ХАЛҚҚА

«НЕЙВА-402» РАДИОПРИЕМНИГИ

«НЕЙВА-402» — ҲАММАБОП РАДИОПРИЁМНИКДИР.

Бу радиоприёмникда узун ва ўрта тўлқин диапазонларида ишлайдиган жаҳондаги ҳамма радиостанцияларнинг эшиттиришларини тинглаш мумкин.

Радиоприёмник вазни — 370 грамм.

Баҳоси — 39 сўм 25 тийин.

«Радиотехника» марказий коммерция-реклама ташкилоти.

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯНИ ТЕЖАНГ

Уйларнинг йўлаклари ва хоналарида кўпинча кечаси-ю кундузи электр чироқлари ёниб турганлигини кўрамиз. Телевизор ишлаб турган бир пайтда, уй бекаси ошхонада овқат пишириш билан овора бўлади. Радиолалар бараллa янграйди.

Шундай қилиб, электр энергияси бекорга сарф бўлмоқда. Агар ҳар биримиз жуда бўлмаганда биттадан мақсадсиз ёниб турган электр лампочкасини ўчирадиган бўлсак, бир кунда республикамиз бўйича 240 минг квт. соат электр энергиясини тежаш мумкин. Тошкент шаҳрида эса—35 минг квт. соат энергияси тежалади.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Электр энергиясини тежаб-тергаб сарфлаш—ҳаммамизнинг бурчимиз!

Кундуз куни ортиқча электр чироғини ёқманг, хонадан чиқиш олдидан уни ўчиринг.

Шуни унутмангки, электр энергиясидан оқилона фойдаланиш халқ хўжалиги корхоналарининг электр қувватига бўлган эҳтиёжини тўла қондириш имконини беради, мамлакатимиз экономикасини ривожлантиришнинг муҳим омили ҳисобланади.

«УЗЭНЕРГОСБИТ», «УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

Дунё овози — чет эл хабарлари

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЎНҚИР-ЧЎНҚИР ЖОЙЛАР ЎРНИГА БОҒ-РОҒЛАР ЯРАТИЛМОҚДА

ПРАГА. Илгариги тошкўмир конларини текислаш учун шимолий Чехия кўмир ҳавзасидаги кўмир қазиб чиқарувчи корхоналари фондларидан бу йил энг кўп миқдорда — 150 миллион крон маблағ ажратилди. 3500 гектар майдонда эски карьерларга тупроқ босиш, унумли қатлам яратиш ва кўчат ўтказиш ишлари кучайтириб юборилди.

Масалан, Теплица шаҳри ёнидаги «Дукла» карьери тамомила ўзгартирилиши керак, ўнқир-чўнқир жойлар ўрнига сунъий кўл вужудга келади. Унинг соҳилларида арча ва қайрағочлар қад кўтаради. Шу йилдан бошлаб Мост шаҳри ёнида бундан бир неча йил муқаддам ёпилган «Врбенский» карьери кенг спорт комплексига айланади. Бу ерда ҳам сунъий ҳовуз, ундан нарироқда эса автомобиль пойгаси учун айланма трасса ўтади.

Лекин асосий эътибор бу ерларни экинзорларга айлантиришга қаратилади. Бундан бир неча йил муқаддам шимолий Чехия ҳавзаси территориясида мамлакатда энг катта 250 гектар майдондаги боғ, мевазор массив собиқ кўмир конларини кўкаламзор қилишда эришилган энг катта муваффақиятлардан биридир.

РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОРЛАР ЭКСПОРТ ҚИЛИНМОҚДА

СОФИЯ. Болгария бу йил электрон ва электро-техника буюмларини 17 процент кўп миқдорда экспорт қила бошлайди. «Электроимпекс» ташқи савдо ташкилоти биринчи марта чет эллардаги буюртмачиларига мамлакатда ишлаб чиқарилган рангли телевизорларни, шунингдек кучли трансформаторлар, электро двигателлар, радиотелефон ва бошқа аппаратларни юборади.

«БХРда ишланган» маркали приборларни ҳозирги вақтда жаҳондаги 70 та мамлакатда учратиш мумкин. Бу эса Болгария буюмларининг юксак илмий-техникавий даражада эканлигидан далолат бермоқда. «Электроимпекс» Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик ҳамдўст мамлакатларга кўп миқдорда маҳсулот юбормоқда.

Еттинчи беш йиллик даврида шу тармоқ маҳсулотини экспорт қилиш икки ярим баравардан зиёд ошади.

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙЛАР ШАРАФИГА

ХАНОЙ. Бу йил Совет Иттифоқида ва Вьетнамда нишонланадиган шонли юбилейлар шарафига Вьетнам бинокорлари билан Совет мутахассислари социалистик мусобақа тўғрисида шартнома туздилар. Вьетнам бинокорлари ва Совет мутахассислари ВСРда оғир индустрия гигантларидан бирини — Тхань Хоа вилоятининг Бимшон шаҳрида цемент заводини қурадилар.

Интернационал коллектив ўз зиммасига юксак мажбурият олди. Жумладан, бинокорлар корхонанинг биринчи навбатини Вьетнамда республика эълон қилинганлигининг 35 йиллик кунида қуриб битказишга, Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги кунида эса дастлабки цемент ишлаб чиқаришга қарор қилдилар.

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ

ГАВАНА. Кеча социалистик Куба темирйўлчилар кунини нишонлади. Марказий темир йўл тармоқлари оролнинг шарқ томонига қараб чўзилмоқда. Куба Компартиясининг 1 съездида шу темир йўлни реконструкция қилиш белгиланган эди. Бу йўл яқин орада юк ва пассажир ташишда асосий оғирликни ўз зиммасига олиши керак. Магистралнинг кўпгина участкаларида поездларнинг тез қатнови бошланди.

Бу қурилишни муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлганлиги учун Кубанинг БАМи деб атайдилар. Шу йўл қурувчиларнинг ўз совет ҳамкасблари — Байкал-Амур магистралини қураётган йигит ва қизлар билан бошлаган социалистик мусобақаси Кубанинг асосий темир йўлини реконструкциялаш ишларининг самарадорлигини оширишда муҳим омил бўлди.

Темир йўл транспортини ривожлантириш ва унинг учун кадрлар тайёрлашда Кубага Совет Иттифоқи катта ёрдам бериб турибди.

(ТАСС 30 январь).

ЭРОНДАГИ ВОҚЕАЛАР ТЕВАРАГИДА

ВАШИНГТОН, 30 январь. (ТАСС). Қўшма Штатлар Эронга нисбатан иқтисодий ва ҳарбий дўқ-пўписани кучайтирмоқда.

«Бизнинг бу мамлакатга нисбатан жазо чораларимиз ҳозирнинг ўзидаёқ ҳақиқатда амал қилиб турибди», деди Оқ уйнинг расмий вакили матбуот конференциясида. Унинг айтишича, ҳозир АҚШ ҳукумати АҚШнинг Эронга қарши иқтисодий жазо чораларини қўлланиш тўғрисида «муайян тартиб-қоидаларни» ишлаб чиқмоқда.

АҚШ давлат секретари С. Вэнс ҳам мухбирлар билан суҳбатда маъмурият яқин вақт ичида «жазо чоралари жорий этилишини расмий шаклга киритиш» учун тегишли «фармойиш» чиқармоқчи бўлиб турибди.

Айни вақтда Пентагон Эронга қарши ҳарбий жазо операцияларини амалга оширишга кенг миқёсда тайёргарлик кўрмоқда. Ҳозир денгиз пиёда қўшинлари корпусининг жанговар шайлигини оширишга алоҳида эътибор берилмоқда, матбуот хабарларига кўра, бу корпус зудлик билан ташкил қилинаётган «тез чора кўриш кучларининг» «ўзаги» бўлиши лозим.

НЬЮ-ЙОРК, 30 январь. (ТАСС). Си-би-Эс радиотелевидение компаниясининг хабар қилишича, «Америка ва Канада махсус маҳкамаларининг ёрдами билан» «Теҳрондаги АҚШ элчихонасининг бир гуруҳ ходимлари Эрондан қочишга муваффақ бўлганлар. Бунда Эроннинг сохта рухсати бўлган Канада дипломатия паспортларидан фойдаланилган. Америка элчихонаси 4 ноябрь куни ишғол қилиб олинган пайтдан то сўнгги вақтгача Американинг тасодифан АҚШ дипломатия ваколатхонаси биноси ташқарисида қолган олти граждани Канада элчихонаси территориясида яшириниб ётган экан. Ҳозирги вақтда улар Американинг Ғарбий Европадаги ҳарбий базаларидан бирида турибдилар, деб тахмин қилинмоқда.

Маълумки, яқинда Канада ҳукумати ўзининг Теҳрондаги ҳамма дипломатия ходимларини чақириб олишга қарор қилди. «Вашингтон пост» газетаси шу қарорни шарҳлаб, бугун, жумладан, «американликларнинг қочишини ниқоблаш» мақсадида мана шундай қилинди, деб таъкидламоқда.

ТЕҲРОН. 30 январь. (ТАСС). Эрон ташқи ишлар министри С. Қутбзода журналистлар учун берган баёнотида Канаданинг Америка дипломатларини ғайри қонуний равишда олиб кетиш учун қилган ҳаракати халқаро қонунларга зиддир. Ғарб мамлакатлари Эронни халқаро ҳуқуқ нормаларини бузишда айблаб келган эдилар. Уларнинг ўзлари шу нормаларга қандай риоя қилишларини мана шу воқеа яна бир карра кўрсатиб турибди, деди министр. Сохта паспортларни ва Америка «дипломатлари»га рухсатномаларни расмийлаштирган Канада ҳукумати энди Эроннинг позицияси янада шафқатсиз тус олиши учун ёки гаровга ушлаб турилган американликлар хусусидаги бошқа ўзгаришлар учун жавобгар бўлади, деди у.

Шу билан Америка «дипломатлари», тўғрироғи Марказий разведка бошқармасининг ва бошқа махсус маҳкамаларнинг ходимлари сохта, қалбаки паспортлардан биринчи бор фойдаланаётганлари йўқ.

АФҒОНИСТОН. Халқ қуролли кучлари Апрель революцияси ғалабаларини мустаҳкам қўриқлаб турибдилар. Афғон солдат ва офицерларининг маҳорати ва сиёсий тайёргарлиги ошиб бормоқда. Суратда: 15-алоҳида танк бригадаси жангчиларидан бир группаси.

Сиз суратда кўриб турган ана шу адабиётлар Афғонистон территориясига чет элдан ташланган аксилинқилобий гуруҳларнинг аъзоларидан тортиб олинган. Бу гуруҳлар афғон жангчилари ёки республика давлат хавфсизлиги органлари томонидан асирга ва қамоққа олинган.

Г. Надеждин фотолари. ТАСС фотохроникаси.

ВАШИНГТОННИНГ СИЁСАТИ ҚОРАЛАНДИ

ГАВАНА, 30 январь. (ТАСС). Куба Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари, республика Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари, революцион қуролли кучлар министри армия генерали Рауль Кастро Қўшма Штатларнинг ташқи сиёсатидаги хатарли бурилишни қаттиқ қоралади.

Р. Кастро Гаванада нутқ сўзлаб, бундай деди: Вашингтоннинг Совет Иттифоқига қарши иқтисодий ва сиёсий шантаж қилишга қаратилган талвасали уринишлардан иборат йўли халқаро вазиятни хатарли тарзда жуда кескинлаштиришга олиб келди. Америка маъмурияти «совуқ уруш» томонига бурилиш қилганлиги Кубанинг Қўшма Штатларга географик жиҳатдан яқинлигини, шунингдек АҚШда Американинг ташқи сиёсатини белгилаб берувчи энг ашаддий ва агрессив кучларнинг Куба революциясига нисбатан нафратини эътиборга олганда биз, Куба учун нақадар хатарли эканлиги тўғрисида кўп гапириб ўтиришнинг ҳожати йўқ деб таъкидлади Р. Кастро.

Ҳозирги шароитларда биз доимо хушёр бўлиб туришимиз зарур.

ЎЗ МАВҚЕЛАРИДАН МАҲРУМ БЎЛМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН, 30 январь. (ТАСС). Қўшма Штатлар ташқи савдо соҳасидаги ўз мавқеларидан тобора маҳрум бўлиб қолмоқда. Савдо министрлигининг хабар қилишича, мамлакат савдо балансининг камомати бултур 24,69 миллиард долларни ташкил қилди. Бу АҚШнинг бутун тарихи давомида 1978 йилда қайд этилган рекорд миқдордаги камоматдан салгина камдир. Сурункасига тўрт йилдан бери Америка импортининг ҳажми экспорти ҳажмидан анча ошиб кетмоқда.

Мамлакатнинг чет эл нефтига қарамлиги кучайиб бораётганлиги бунинг сабабларидан бири бўлиб турибди. 1979 йилда чет элдан нефть харид қилишга 56,7 миллиард доллар чиқим қилинди.

Қўшма Штатлар ва Америка монополияларининг халқаро бозордаги мавқеи тобора заифлашаётганлиги бунинг бошқа бир сабабидир. Шунинг оқибатида Япония ва ГФР сингари энг катта мижозлар билан муносабатлардаги савдо баланси салбий сальдо билан якунланди.

СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар билан савдо-сотиқ муносабатларини тўхтатиш йўлини ўтказаётган Вашингтон маъмуриятининг камситувчилик чоралари АҚШ савдо балансининг камоматини тағин ҳам оширишга олиб боради.

ҚАЛБАКИ ХАБАР РАД ҚИЛИНДИ

БЕЛГРАД, 30 январь. (ТАСС). Америкада чиқадиган «Тайм» журналида босилган сохта хабарга кўра, гўё ЮСФР президенти И. Броз Титонинг «шахсий илтимоси»га жавобан Ж. Картер унга, башарти, журналнинг даъво қилишича, Югославия «русларнинг ҳужумига дучор бўлса» Қўшма Штатлар унга ёрдамга боради» деб ваъда қилган эмиш.

ТАНЮГ агентлиги Америкада тўқилган бу сохта хабарни рад қилиб, уни бошдан — оёқ уйдирма деб атади. Югославиянинг келажаги тўғрисидаги буржуача «башоратлар», мамлакатда «фавқулодда ҳолат» жорий қилиниши тўғрисидаги даъволар ҳақиқий аҳволни бузиб кўрсатади, дейилади агентликнинг шарҳида. Тарафкашлик ва масъулиятсизлик билан тарқатилган бу ёлғон хабар мутлақо номақбулдир.

Редактор ўринбосари С. МУСАЕВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 10.35 — Қирғоқлар. Бадиий фильм. 3-серия. 11.45 — Балет артистларининг концерти. 12.25 — Хатлар, хотиралар. 13.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Хужжатли фильмлар. 16.20 — Ўқитувчига музика дарси. 17.20 — Телестадион. 17.50 — Чин сеҳрли. Бадиий фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 19.50 — Инсон ва қонун. 20.20 — Қирғоқлар. Бадиий фильм. 4-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Союзлар уйи колонна залидан концерт. 23.50 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Мультфильм. 11.45 — Телеспектакль. 12.55 — Колумб шхунасининг юнгаси. Бадиий фильм. 14.10 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 18.20 — Мультфильм. 18.45 — Ёшлик. 19.15 — Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг биологик усуллари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Оламда нима гап. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Н. Охунбобоев номли Андижон музикали драма театри солисти Н. Ҳамроқулов концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Жиноят. 1-фильм. 23.20 — Эркин кураш бўйича халқаро учрашув.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Авлодлар биографияси. 20.55 — Математика. 21.55 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 22.25 — Сокин тонг. Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/II да **Бир актли балетлар**, 2/II да **Травиата**, 3/II да **Этик кийган мушук** (12.00), **Дон Кихот** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/II да **Томоша давом этади**, 2/II да **Қиёмат қарз**, 3/II да **Ганг дарёсининг қизи**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/II да **Йиллар ўтиб**, 2/II да **Тўйдан олдин томоша**, 3/II да **Чоллар ва кампирлар**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/II да **Ишқ қурбонлари**, 2/II да **Отилмаган ўқ**, 3/II да **Тинмасин соз** (12.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — янги программа. «Ўргатилган бўғма илон ва тимсоҳлар» аттракционининг гастроллари.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети қишлоқ хўжалигига агрохимия хизмати кўрсатиш бўйича «Облсельхозхимия» область ишлаб чиқариш-илмий бирлашмасининг раиси М. С. Расуловга онаси

Раҳбар
РАСУЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети Оҳангарон район ижроия комитетининг раиси А. К. Қосимовга акаси

Қаҳҳор Кабирович
ҚОСИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон КП Ўрта Чирчиқ район комитети ва район ижроия комитети Энгельс номли колхоз раиси Б. К. Қосимовга ва Тўйтепа станциясининг бошлиғи В. К. Қосимовга акаси

Қаҳҳор Кабирович
ҚОСИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767. совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик —325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 01766. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Б.—1534.